

LO PEDRIS

91

abril 2023

www.losedris.cat Butlletí trimestral d'informació **VILAPLANA**

Edita: Lo Pedrís

Coordinació

Montse Ferré Mestre
Josep M. Garcia Abelló (Pitxi)
Josep Hugué Mendizábal
Hilari Juanpere Aixalà
Jordi Mariné Juanpere
Pep Mestre Anguera
Magda Montlleó Llauredó
Núria Pujals Cabré
Roser Queralt Mestre
Mei Salvat Salvat
Dolors Sentís Sahun
Teresa Serra Ferré
Salvador Bota Mestre

Correcció

Antònia Farré Sanfeliu
Carme Maigí Canalda
Francesc Mariné Tost
Jordi Serra Ferré

Portada:

Arnau Hugué Mariné

www.lopedris.cat

Imprimeix: INDUGRAF OFFSET SA

D.L. T-1553-2000

Tirada 500 exemplars / Preu: 3,00 €

Lo Pedrís és una publicació local que pretén dur la informació a tots els vilatans. Lo Pedrís no comparteix, necessàriament, totes les opinions que els col·laboradors manifesten en els seus articles.

Annex amb la revista:

LÀMINA
FOTOTECA
LO PEDRÍS
Núm. 67

LO PEDRÍS

EDITORIAL

■ *La Redacció*

La seca

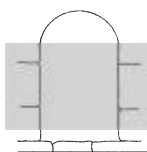
La seca és la feixuga llosa que porta el pagès carregant tota la seva vida. Una llosa que l'acompanya cada any, més a prop o més lluny, en funció dels afanys que el clima li guardi per premiar-lo o castigar-lo. Ara ja quasi no queden pagesos, ni fonts per veure "revindre" després d'uns quants pams de suor. Ara per tot el terme (ineludiblement, cada cap de setmana i, eventualment, entre setmana) hi deambula un plegat d'individus que sembren d'alguna manera el nostre terme, de vida, a més dels porcs senglars.

L'aigua, però, ens fa falta per viure i renéixer i sense ella no som quasi res!

Per això cada vegada pensem més en les processons i les rogatives com a solució final pel que ens queda d'aquella pagesia, pels hortets o per regar les plantes del test...

Tot i que ja m'ho deia la Maria Torera que "Sempre hi ha tornat, a ploure...!", potser també hauré de demanar naltros des de Lo Pedrís perquè plogui i, al mateix temps, aprofitar també per veure si surt el relleu que ens ha de jubilar i prendre les regnes de la Revista que ara teniu a les mans!

■ ■ ■

SUMARI

EDITORIAL	2
IN MEMORIAM A Jordi Mariné Anguera	3-8
LLENGUA: La mort secreta de les paraules	9
ENTREVISTEM a la Maria Besora Bonet	10-11
HISTÒRIA: Faixisme mai més!	12
RUTES PER CAMINAR: De Farena a la Roquerola	13
VA DE CINE: Estrenes i guardons	14-15
TERRITORI: Una Comunitat Energètica Local	16-17
SOLIDARITAT: La Marató / Càritas	18-19
ECOLOGIA I SOSTENIBILITAT: Jornada de Neteja "Let's Clean up, Vilaplana"	20
OPINIÓ Ecologia: Oxigen / LO PEDRÍS PEL MÓN	21
AJUNTAMENT-IGUALTAT: 8M 2023 / PULSÒMETRE	22-27
TERRITORI Reivindicació: Ja hi tornem a ser! / A VEURE SI SAPS ON ÉS?	28-29
MASOS I CASES DEL TERME DE LA MUSSARA: Cal Febrorenc / Cal Gendret	30-31
LA FRESCA: L'Hivern / ESCOLA: La Bona Brossa / SOLUCIÓ PASSATEMPS....	32-36
PATRIMONI: El Pou de Gel i La Font de la Teula	37
LA CUINA DE LES ÀVIES: Receptes de Setmana Santa	38
PASSATEMPS	39

VILAPLANA

IN MEMORIAM A JORDI MARINÉ ANGUERA

La grandesa de ser ningú

(o elogi de la humilitat)

■ *Arnau Huguet Mariné*

Per alguns, era només un senyor que els saludava pel carrer i els preguntava per mil coses diverses, per altres, era aquell home que veien al Casal cada matí, fent el cafè amb els seus amics.

Fa un temps, potser l'havíeu vist conduint el motocultor, "la màquina" (com li deia ell), anant al tros amb la seva dona acompanyats d'algun dels seus gossos o tornant-ne, poc després de l'última claror del vespre.

Molts el coneixien com "l'home de...", els d'allí dalt, de la casa aquella que fa cantonada, "el veí de...", "el pare de...", "l'avi de..."

Alguns, ni tan sols el coneixíeu.
En realitat, ell no era ningú...

* * *

M'explicava sovint que no havia nascut en una casa bona.

Això, en l'època que ell va créixer era un llast vitalici que deixava a la persona que l'havia de carregar sempre al marge de les facilitats, no només materials, sinó també socials, que tenen assegurades els distingits que hereten un bon nom de casa: una càrrega feixuga i perpètua pel que fa a la consideració que la gent del poble tenia cap a aquesta persona i els seus actes.

No era ningú a ulls del poble.

Ell, sobri com era en la literatura innecessària i les retòriques supèrflues, ho descrivia així:

—Si ets de segons quina casa, tot t'ho troben bé i, si ets de segons quina altra, no... —

Sempre em manifestava aquesta

Jordi Mariné Anguera

queixa amb un cert to molest i conscient de la injustícia que un fet així porta intrínseca; alhora, però, me la transmetia amb serenitat, amb la dignitat de qui assumeix humilment una condició imposada que en el fons no vol defugir, sinó tot el contrari: estant convençut de la respectabilitat de la posició en el que l'atzar de la vida l'ha col·locat, la reivindicava i fins i tot se n'enorgulleix.

Tanmateix, a pesar d'aquest orgull, sí que hi havia un fet, conseqüència del seu escàs llinatge, que d'alguna manera, lamentava: la impossibilitat que l'havia acompanyat al llarg de la vida de formar-se i adquirir cultura.

És cert que no va poder esdevenir una persona il·lustrada en l'accepció acadèmica del terme, tanmateix, tot en ell era una lliçó (òbviament, no pretesa com a tal); un ensenyament, a través de l'exemple, sobre la senzillesa de viure (no necessitar més que allò que és realment necessari) i l'altruisme més genuí (l'acte de donar incondicional i d'agrair tot allò que es rep dels altres); una oportunitat d'aprenentatge única, pels que l'envoltàvem, de tots i cadascun

dels secrets del seu (i el nostre) petit món: els misteris de la boira perduda i d'aquelles cortines tèrboles que apareixen quan plou a dalt al mas del Sumí, la llenya que crema bé i la que no, el canvi de temps indicat pel neguitós vol baix dels moixons, els antics noms, per ordre, de les cases del poble, el fred que s'anuncia amb denses nuvolades sobre els cingles, els racons on creix la farigola, els castells de núvols portant seques tronades les tardes d'agost que "encara que ho sembli, no deixaran anar ni una gota d'aigua...", les classes d'ametller que floreixen primer, els crestalls, el vent, les quarteres...; una classe magistral continguda en cada paraula, exposada amb naturalitat i demostrada amb tanta evidència, que no crec que es pugui donar una explicació més senzilla i inqüestionable de la complexitat del món.

* * *

Un dia em va dir:

— Avui han passat uns turistes alemanys... I saps què m'han dit? Doncs que aquestes muntanyes són precioses! Han quedat meravellats! -

M'ho va dir content, alleujat com si acabés de confirmar una vella intuïció o, millor dit, satisfet com si hagués pogut demostrar, per fi, una teoria llargament reflexionada. Amb tot, ell ja feia temps que ho sabia...

Sovint deia (sense intencions hiperbòliques):

- Aquestes són les muntanyes més boniques del món! - I amb un ràpid gest circular resseguia amb la mà fins a l'últim racó de roca que envolta Vilaplana. - I sentenciava:

—Ja pots tombar, que no en trobaràs gaires així! —

Així doncs, molt abans de la trobada amb els alemanys, ell ja era completament conscient de la bellesa del lloc on vivia. Sempre havia tingut una gran consideració per les "seves" muntanyes

IN MEMORIAM A JORDI MARINÉ ANGUERA

El Jordi i la seva germana Provi

amb les quals mantenia, no obstant, una relació d'una certa ambivalència: era conscient de la perillositat que podien amagar i tenia encara presents els records dels durs treballs i dels difícils desplaçaments que hi va haver de fer a través d'aquella boira que algunes vegades havia temut, però, més enllà d'això, estimava aquells boscos silenciosos i els cingles alçats inalterables que formaven el teló de fons de la seva vida.

* * *

A vegades, amb un aire seriós (gairebé solemne) que anticipava la gravetat del que m'anava a explicar, em deia:

- Baixant pel carrer (...), m'he creuat amb (...) i li he dit "Bon dia!"... Doncs et pots creure que ni m'ha saludat? -

Cada cop que es trobava amb una situació així, m'ho feia saber i m'ho transmetia com si fos l'ofensa més gran que mai hagués rebut. Jo no entenia res i em preguntava com podia indignar-se tant per una aparent minúcia com aquella.

Ell creia en la relació entre els éssers humans i especialment en una de les seves formes d'expressió més plenes: la conversa. Confiava en l'acte de parlar com a eina fonamental per assolir, tant el benestar individual, com la convivència col·lectiva. Era un militant del "Bon dia!" compromès amb la conversa (encara que aquesta fos espontània i efímera); un xerraire convençut que creia en la importància de l'intercanvi

de mots; un ferm defensor de l'acte de "fer-la petar", del diàleg, de compartir amb algú un temps i un lloc, un aquí i ara, coneixements, idees, inquietuds i emocions a través de les paraules; sabia que és d'aquí d'on sorgeix la felicitat i tenia la rara consciència de com n'és de senzill assolir-la per aquesta via i de com erròniament, en va, la cerquem sovint en altres llocs.

Sent coneixedor de la transcendència d'aquesta activitat primària i de com de lligada està a la nostra condició humana, no és estrany, doncs, que fos al mateix temps un magnífic narrador d'històries i un oient atent, curiós i entusiasta, que tingués en tot moment alguna història viscuda per contar o algun record per compartir, ni que anés sempre a tot arreu amb l'orella disposada i una paraula preparada per a qualsevol que li sortís al pas...

És lògic, doncs, que per ell l'acció de saludar fos essencial, en tant que primer pas necessari per crear aquest esdeveniment que ell considerava indispensable, font de felicitat i solució última dels problemes de la humanitat.

* * *

Li agradava explicar la seva vida. Tenia, sempre disponibles, un reguitzell de memòries; mil vivències que treia a la llum, una a una, sempre que podia i que hàbilment relacionava amb cada situació que es donava, com si posseís una anècdota adient per cada

Jordi Mariné Anguera

*La Maria i el Jordi
amb amb el seu gos Silverio.*

moment que permetés reflexionar sobre algun fet o, simplement, riure una estona.

Tot i així, no es pot dir que visqués una vida extraordinària, plena de fets excepcionals; això, sempre i quan no considerem com excepcional sobreviure, mantenir-se íntegre i conservar fins a l'últim moment, la vitalitat havent hagut de recórrer una època de repressió, misèria econòmica, decrepitud moral i treball perenne. No va fer grans actes polítics; sempre que no considerem un gran acte mantenir-se ferm i defensar fins al final, dins el seu àmbit d'influència, les causes que considerava justes; imaginar i advocar per una alternativa millor a la injusta realitat imposada i esforçar-se tots aquests anys per deixar aquesta lluita en herència als qui l'hem de continuar. Pot haver-hi una trajectòria política més magnífica? No va escriure cap llibre, tot i que al seu cap tenia material per escriure'n varis. No pintava preciosos quadres a l'oli, malgrat que al llarg de la seva vida havia observat la natura més que molts grans mestres de la pintura. No va fer cap gest heroic, però molt possiblement l'hagués fet en cas d'haver-se trobat en una situació que ho requerís. No va fer res del que es considera habitualment com una gran obra, res del que ens serveix d'habitud per definir els grans personatges, res que mereixi l'aplaudiment d'un públic, res del que normalment serveix per justificar una placa en un carrer o ser nomenat "Vilaplanenc de l'any". No va fer cap

VILAPLANA

d'aquestes "grans coses" perquè ell, des de la seva modèstia característica, es va dedicar a les coses petites, és a dir, les realment importants.

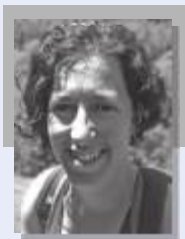
* * *

Si entenem la mort d'una persona com la pèrdua d'una part del món; una part formada per obres i accions, coneixements i memòries, possibilitats, vincles humans... que, a l'esvair-se la persona, desapareix de manera irrevocable, deixant al seu lloc un buit irremplaçable; llavors, podem considerar que, molt probablement, la magnitud d'aquesta buidor és la mesura més fiable de la grandesa de la persona.

En un món on la humilitat i la senzillesa d'esperit són béns cada cop més escassos; on trobar individus veritablement íntegres és, dia rere dia, més i més difícil; on l'altruisme va quedant relegat a pas de gegant a la condició de simple record de temps passats; on el contacte humà, la confiança en els altres, l'escolta i la voluntat d'entesa desapareixen inexorablement del curs de la història; on la consciència del que és realment important se'ns amaga enterrada sota mil falses promeses i on s'escolen cap a l'oblit l'esperit crític, el sentiment de col·lectivitat i la voluntat de contesta de l'injust status quo; la mort del Jordi Maríné Anguera, és, per tot el que, amb el seu pensament i la seva acció, contrarestavat d'aquest estat de coses, una pèrdua incommensurable.

Amb tot això, i contràriament al que els costums determinaven pels que no havien nascut en una casa bona, es pot assegurar, sense la més mínima por a l'error, que el Jordi sí que era algú; i no un algú qualsevol, sinó tot el contrari: una persona extraordinària que no sabent res, sabia moltíssim; no fent res, va fer-ho tot i no sent ningú, va ser algú excepcional.

■ ■ ■

I ara què?

■ *Ainhoa Huguet Maríné*

L'estima per la terra, que recordem cada cop que floreixen els ametllers
o quan passem pel tros.

L'esforç en el treball, que veiem recompensat cada vegada que collim
verdures de l'hort o que amanim amb l'oli de casa.

El respecte per les muntanyes, aquelles que tant estimem
perquè ens recorden a tu quan les mirem.

El valor incalculable d'una bona conversa, que ara trobem molt a faltar els diumenges, a l'hora de dinar o quan baixem al Casal.

La fortalesa per lluitar per aquelles coses que no són justes, que ens has deixat com a referència i que ens dona sempre forces per intentar canviar les coses.

L'amor incondicional d'un avi, que tant de bo sapiguem transmetre als nostres nets i netes de la mateixa manera, algun dia.

De tu he après moltes coses, avi. Tants anys al teu costat han estat un regal d'aprenentatge constant i em sento molt afortunada... però i ara, què faig amb aquest buit? No, no estava preparada per assumir aquest buit que has deixat.

No saps com et trobo a faltar!

No saps com et trobem a faltar!

La Ainhoa i l'avi Jordi

Mercedes-Benz
The best or nothing.

AUTOLICA

Concessionari Oficial Mercedes-Benz

Nacional 340, km 248, TARRAGONA. Tel.: 97 755 42 86. Pol. Ind. Estació de Mercaderies, Parcel·la 1, L'ALDEA. Tel.: 97 745 18 38.

Recasens i Mercadé 13, Pol. Agro-Reus, REUS. Tel.: 97 732 60 20.

■ info@autolicatarragona.es. www.tarragonautolica.mercedes-benz.es

IN MEMORIAM A JORDI MARINÉ ANGUERA

BONS MOMENTS AMB EL JORDI

■ *Antònia
Farré Sanfeliu*

■ *Francesc
Mariné Tost*

■ *Josep M.
Garcia Abelló*

És mig matí d'un diumenge assolellat de març i bufa una brisa agradable. Ens hem reunit a la terrassa del Casal per recordar Jordi Mariné Anguera que, malauradament, ens deixava a finals de desembre. Ens trobem aquí perquè, al marge del pedris de la Riba, on li agradava seure per fer-la petar i contemplar els cingles i el terme que tant admirava, era un dels seus racons preferits de reunió i tertúlia de Vilaplana.

Per retre-li homenatge, hem pensat que el millor seria dedicar-li una entrevista coral i diversa. Per això hem convocat un grupet de vuit persones del poble, de diferents generacions, amb un nexa comú: tots l'apreciaven i havien estat propers a ell.

Amics, amigues i companys de vida i aventures del Jordi, com el Salvador Sabater, el Jaume Queralt, el Pere Elias, el Pep Savall, l'Humbert Virella, el Pedro Porcà, la Piedad Ayora i l'Ernest Ramiro. Tots ells, com si fossin un grup de músics d'una orquestra ben avinguda, ens han anat evocant, un a un i tots a una, alguns dels records més vius i sentits del seu amic Jordi.

Salvador Sabater

Vam agafar una època molt dolenta. Devíem tenir 19 o 20 anys, i tots dos vam començar anant al bosc a tallar pins, era una mena d'empresa. Vam comprar un carro i una mula i anàvem a fer feixos de llenya per als pastissers. Al jornal guanyàvem 15 o 16 pessetes i vam pensar que així guanyaríem una mica més. Fèiem els feixos i els portàvem a vendre a Reus, a Alforja, a Castellvell... Vam comprar dues mules, una ens la van donar més barata, però anava coixa! Vam treballar 7 o 8 anys així. No guanyàvem bo i res, però no ens vam barallar mai.

Jordi Mariné i Salvador Sabater

De petit recordo que sa mare del Jordi el va enviar a buscar oli perquè no

en quedava gens al setrill. I ell va anar tirant amunt des de Cal Ganxins a veure si en alguna casa n'hi donaven una mica. Ningú no n'hi va donar gens, fins que no va arribar a casa de la Sebastiana Perepó, que l'hi va omplir.

A l'escola anàvem a la casa de la Vila, darrere de l'Ajuntament, però el Jordi i jo ens posàvem darrere del pilar perquè no ens preguntessin. Per això vam sortir tan rucs!

Amb el Jordi sempre anàvem junts de petits, i una vegada a ca l'Estevet Xacono vam veure un quadre de bicicleta, on hi tenien ajocades les gallines, i li vam comprar. Després vam trobar unes rodes, les vam posar al quadre i ja teníem bicicleta. Vam anar a Riudoms per la riera de Maspujols, al Jordi el portava al darrere, havia plogut i vam caure tots dos dins d'un toll!

Anant junts, normalment no callava, era molt xerraire, però el dia que li venia de no parlar, en tot el dia no deia res!

Jaume Queralt

Quan vaig conèixer més bé el Jordi va ser quan vaig pujar de Reus a viure a Vilaplana. Ens trobàvem cada dia al Casal i la fèiem petar amb tota la colla d'amics, el Sebastià Betes, el Salvador Sabater i més gent. Després anàvem moltes vegades amb cotxe a l'Aleixar o a Alforja, a prendre alguna cosa. Li agradava molt i m'explicava moltes coses de quan era petit. Encara que ens portàvem molts anys, s'adaptava molt i se sentia jove. Vam agafar molta confiança.

Recordo que al Jordi li agradava molt dir: "Això és així i no pot ser de cap més manera", que es veu que era una cosa que deia sempre l'Agustina Mosca. Quan li preguntaven com et trobes, ell contestava: "Txau, txau". Li vaig preguntar un dia per què contestava "Txau, txau" i em va dir: "Perquè si dius que et trobes bé, la gent et té en-

VILAPLANA

Jaume Queralt, Salvador Sabater i Humbert Virella.

veja i si dius que estàs fotut, encara més. Dient "Txau, txau" quedés una mica més dissimulat". En el fons, era molt filòsof.

Li agradava molt dir que era de Mascabrers. Un dia, que vam anar a l'arxiu de l'Aleixar, va descobrir que venia de Mascabrers i va quedar parat. Deia que era descendent de cal Biló de l'Aleixar.

Humbert Virella

Sempre el vaig veure com una persona que, amb l'edat que tenia, sabia molt bé què passava, tant al poble com a Catalunya o al món. Vivía molt intensament les coses, la guerra d'Ucraïna, per exemple, i em deia: "Humbert, com pot ser que, a l'època que som, que hi ha tanta tecnologia, passi això". A vegades era una mica catastrofista.

Una vegada quan era petit jo era a la placeta i ell pujava amb el cavall i el carro pel carrer del pont de Mallafrè i li vaig passar pel davant i el cavall es va parar, tot sol. I sempre m'ho deia: "Collons, potser sí que existeix Déu, que t'hauria pogut atropellar!"

Quan vam anar a la manifestació per la independència a la carretera de Riudoms em va dir: "Que maco que és, això. Amb tots els joves que venen aquí i s'ho passen bé. Tot perfecte, i ni un paper a terra!". I quan després en parlàvem, sempre m'ho repetia.

Era molt obert amb la joventut. I una persona que mai t'hauria traït.

Pere Elias

Quan baixàvem a fer un cafè a l'Aleixar se sentia com a casa, sempre saludava a tothom. Li agradava molt anar d'excursió pels pobles, amb el Pedro, la Piedad i el Salvador. Tot i el seu esperit crític, si discrepaves de les seves idees, era tolerant i deixava fer. Li agradava molt gesticular amb les mans per reforçar el que deia. El va afectar molt quan van tancar el Casal, sobretot aquesta última vegada. Baixar aquí li donava molta vida. Tot i així, alguna vegada ens trobàvem i anàvem a esmorzar fora, amb la colla d'amics.

Als darrers temps, una de les coses que el tenia bastant capficat era el tema

de la COVID. L'últim dia que el vam anar a veure, 15 dies abans que es morís, el Jaume i jo vam estar més d'una hora a casa seva fent petar la xerrada amb la Maria i ell. Era molt hospitalari. Ens va oferir galetes, vam riure una estona i se'l veia bé. Ningú no hauria dit que al cap de poc temps estaria tan fotut. Recordo que li agradava molt parlar amb devoció i estima del seus nets.

Pep Savall

Li agradava molt sortir. Per ell era com anar de vacances. Anàvem una colla a dinar pels pobles, sobretot a Ulldemolins, perquè a ell li agradava molt anar a la fonda Toldrà, i abans ens aturàvem a la Cooperativa de Cornudella a fer el vermut. Ell no feia excessos, sempre es cuidava molt. Per dinar, la seva amantideta i una cosa suau al darrere. I al matí, cada dia deia que es prenia farigola i un grapat d'avellanes crues.

Tenia molta cultura de la terra i ell i el Salvador s'ho coneixien tot, d'aquestes muntanyes.

El que li feia més por era el futur dels seus nets. I em deia Pep: "Això pinta malament".

Pedro Porcà

Era com un pare per a mi i jo l'apreciava molt, molt! Sempre vam lligar molt, encara que a vegades ens discutíem. Em va caure el món al damunt

Siscu Mariné, Jaume Queralt, Pere Elias, Salvador Sabater, Pep Savall i Pitxi Garcia.

IN MEMORIAM A JORDI MARINÉ ANGUERA

Margarida, Piedad, Pedro, Provi, Marcial, Mercè, Maria, Antón, Dolcet, Dolores, Salvador, Rosa Mari, Maria, Pere i Jordi.

quan va morir. No me'l puc treure del cap. Al Jordi, li agradava molt remenar-ho, estar al corrent de tot el que passava aquí i allí. Era curiós en tot, ja fos per la política del món o del que passava al poble.

Recordo que el vaig conèixer quan vam vindre a treballar aquí. Jo vaig vindre a tallar pins, i ell tenia la mula i arrossegava la fusta, la baixava cap a les Tosques. Després entre tots dos vam tallar des dels Tres Pins, fins a Arbolí i baixàvem els pins a les Fustes Rodon de Reus. Tenia una mula que es deia Petita, ell hi parlava i la feia creure. Se l'estimava molt, però a vegades s'hi enfadava de valent.

Un dia, al bosc del Ramiro, es va posar a ploure i ens vam refugiar a una cova, la cova dels Cabrits, i com que no va parar de ploure el Jordi volia deixar la mula tota la nit allà. Però jo el vaig convèncer que prenguéssim la mula cap a casa. Vam estar de sort, perquè quan vam tornar l'endemà, havia caigut un llamp i havia desaparegut la cova, la pedra i tot. De la mula no n'hauria quedat res!

Piedad Ayora

Ell ho sabia tot perquè, ara, que ja no anava al tros, tot lo dia tombava. Li agradava saber-ho i remenar-ho tot. Lo

xafardeig i la política. I ho criticava tot. Era rebel i tenia un gran cor perquè, les coses com siguin, era molt bona persona.

Li agradava molt anar amb cotxe. Li encantava i deia: "Anem a dinar ben lluny, com més lluny millor". El que més li agradava per menjar era costelles de xai a la planxa i un bon plat de patates fregides. Sempre que anàvem a dinar junts demanava el mateix. Els quatre ens aveníem molt. La relació d'amistat entre nosaltres ja venia de lluny, de quan vam arribar al poble. Jo vaig començar amb la Maria, anant a treballar a la granja de pollastres del Santiago Bruno, i el Pedro anava al bosc a tallar pins amb el Jordi, que feia de tragner.

Ernest Ramiro

Jo treballava pel Sebastià Viudo i el Jordi, que era oncle meu, venia a tragar amb un cavall roig, més tard va tenir un matxo. Va arribar a tenir 14 gossos i recordo que un dia va pujar a l'Ajuntament, a veure el secretari, amb 4 o 5 gossos que el seguien darrere seu. Abans de viure a la placeta amb la Maria, de jovenet vivia amb la seva mare a cal Mallol, davant de cal Bodro. De la seva colla d'amics, em ve present que anava, sobretot, amb el Salvador Sabater i també amb el Fèlix de cal Gori, l'Agustí Mallol, el Pitxi, el Siscu Sánchez... Tots ja anaven amb les seves parelles, que després es van casar. Però una vegada van agafar una bona "masurca" i les seves novies es van enfadar una bona temporada. La seva colla d'amics, junt amb el Josep Maria Carxot, que anava al capdavant, van organitzar aquell envelat famós de la Festa Major, a mitjans dels anys 50.

Era desconfiat i quan no es creia una cosa deia sempre, amb ironia: "Ja ho crec!, ja ho crec!", i ho criticava tot.

No fa pas gaire temps, que el recordo als vespres regant les plantes del dipòsit vell d'aquí a la placeta. Mentre ho feia, se'l veia content i li agradava xiular alguna cançó. Sempre cantava les cançons xiulant.

De més jove s'assemblava molt al Jesús Hermida. Quan el vèiem sortir per la tele amb els cabells ben clenxinats, deíem: "Mira, ja surt lo Jordi".

*Drets: Xavi Robert, Salvador Sabater, Jordi Mariné, Alvar Ramiro, Taberna, Ernest Ramiro, Josepots Anglès, Xavier Ramiro.
Ajupits: Anton Sanchez, Santi Anglès, Sebastià Betes i Siscu Sanchez.*

■ *Isabel Salvat Salvat*

La quarta paraula d'aquesta secció és *sisqueres*. No sé per quin motiu, em va molt lligada a *alego*, de la qual parlàvem en el número anterior. Potser perquè també és un castellanisme molt antic i molt volgut a Vilaplana, tot i que no és tan reconegut com a castellanisme. Al menys, és el que vaig trobar a les entrevistes realitzades l'any 2003.

Sisqueres (sis'ke.rəs). Mariner (1) la va recollir, senyalant que possiblement derivi del *siquiera* castellà, per la similitud del mot i del seu significat. A Mariner li sorprèn l'addició de la segona *s*, i l'explica per analogia amb el *si* us plau, tot i que ho fa entre interrogants (textualment: analògica de *si's plau?*). En canvi, no parla de la terminació en *-es*, que també difereix de la paraula castellana original, i de la recollida en els diccionaris consultats (2,3), on apareix el mot *sisquera*, però no l'utilitzat a Vilaplana: *sisqueres*.

Vam trobar que les generacions de més edat encara l'utilitzaven i que era coneguda per un 88,86% de la població entrevistada. Les generacions més joves no la coneixien, però a partir dels 25 anys era sabuda per tothom i utilitzada pels parlants de més edat. Alguns informants en matisaven l'ús, i deien que s'emprava sols en situacions d'enuig. Tot i que el DCVB (2) diu que *sisque-*

ra s'usa amb els significats del castellà. *Siquiera*, a Vilaplana no s'utilitza com a conjunció (4) sinó només com a adverbí, amb el significat de «almenys, tan sols».

Segons el DCVB *siquera* és un castellanisme inadmissible (2), derivat del *siquiera* castellà. El recull també Labernia (3) com a conjunció "Ni apenas, com ni un *sisquera*". La forma vilaplana *sisqueres*, no l'hem trobat enlloc.

Exemple d'ús: *Sisqueres* haguessis vingut.

Mariner Bigorra S. Castellanismos léxicos en un habla local del campo de Tarragona. BRABLB, XXV. 1953.

Alcover AM, Moll FB. *Diccionari català-valencià-balear* [en línia] Institut d'Estudis Catalans. <https://dcvb.iec.cat/>.

Col·laboradors de Viccionari. *sisquera* [Internet]. Viccionari, El Diccionari Lliure; 2022 [citad 2023 març 15]. Disponible a: <https://ca.wiktionary.org/w/index.php?title=sisquera&oldid=2076891>.

Al diccionari de la RAE es recullen 4 acepcions de *siquiera*:

Conjunció concessiva: *aunque*. «Hazme este favor, *siquiera* sea el último»

Conjunció distributiva: *ya*. «*Siquiera* venga, *siquiera* no venga»

Adverbí: *al menos* (aunque no sea otra cosa). «Deme usted media paga *siquiera*»

Adverbí utilitzat en contextos negatius o irrealis. «No tengo un euro si-

quiera» REAL ACADEMIA ESPAÑOLA: Diccionario de la lengua española, 23.ª ed., [versión 23.6 en línea]. <<https://dle.rae.es>> [citad 2023 març 15].

Labernia Esteller P. *Diccionari de la Llengua Catalana amb la correspondència castellana y llatina*. Tom II, Barcelona, 1840.

sis'ke.rə

■ ■ ■

SUBMINISTRAMENT DE PAPELERIA
MATERIAL D'OFICINA E INFORMÀTICA

C/ Cornudella del Montsant, 39
Pol. I. Agro Reus 43206 REUS
Telèfon 902 023 390 - 977 327 350 Fax 977 124 014
comandes@cr4.cat - www.cr4.cat

TABACS

ALIMENTACIÓ

Queviures Vilaplana

667 780 154

OBERT DIUMENGES I FESTIUS (10:30 h-14:00 h)

GEL, PA, CONGELATS, POLLASTRES A L'AST, BEGUDES FRESQUES

Entrevistem a

MARIA BESORA BONET

■ Tere Mateu Huguet

Abans el carrer Nou, el Dr. March, eren les darreres. Envol-taven el poble mirant cap a mun-tanya, cap a les torres de la TV, el mas de Morenet, la Mussara... i donaven pas, des de la part de dar-rere de les cases, als horts. Ara els horts que queden, conviuen amb cases noves, el consultori mèdic, les escoles, pàrquings i zones de salut i lleure i el carreró estret, és ara un carrer de doble sentit amb molta circulació, que dona aire al carrer Major, abans únic carrer del poble.

Dissimulada entre els horts, en un trencall d'aquest carrer Nou, hi viu la Maria, amb en Jon i les nenes.

El 7 de febrer d'aquest 2023, el Diari de Tarragona va fer un article dedicat a les dones científiques, en el qual va participar la Maria com a professora i investiga-dora a la URV.

Per què Química?

"La Química és a tot arreu, quan cuines fas química, quan feien sabó feien química, quan elabores vi fas química..."

Si no hagués fet Química hauria fet Física o Matemàtiques. Sempre m'ha interessat la ciència, és divertida."

La Maria divideix el temps profes-sional entre la docència a la facultat i la investigació en el camp de la química computacional.

Aquest camp de la química utilitza programes informàtics per a l'estudi de

les propietats químiques de les molècules, les seves reaccions, els productes que se n'obtenen i com optimitzar les reaccions, reduint els residus o reutilitzant-los.

La seva investigació està centrada en els catalitzadors. (1)

"Com el paper que fa la tapa en una olla al foc, o bull més de pressa si la tapes, o més a poc a poc si la destapes."

Dit d'una altra manera, els seus càl-culs tenen a veure amb la contaminació i descontaminació, produir menys residus i gastar menys energia. Des del seu despatx, està tan connectada amb el despatx del costat, com amb els científics d'arreu del món vinculats en aquest àmbit d'estudi.

Per aprofundir i ampliar en el seu treball i entendre'l de veritat, podeu con-sultar aquestes i d'altres pàgines Online, o només escrivint química computacional podreu navegar i submergir-vos fins a quedar amarats de números i conceptes d'un món llunyà, per a la majoria de nosaltres.

<https://www.diaridetarragona.com/cultura/mujeres-con-vocacion-e-inspiracion-cientifico-tecnica-FAI3756232>

<https://iris.urv.cat/es/ipublic/re-searcher/325087>

Quin és el paper i el lloc que ocupa la dona en el teu àmbit labo-ral?

Durant la carrera no hi havia mas-sa diferència entre nois i noies, quasi al cinquanta per cent. En el món laboral no és així. A l'hora d'aconseguir la primera feina estable, la formació de la dona ha de ser superior a la de l'home, per estar en igualtat de condicions. No hi ha gaire accés a llocs de decisió per a les dones. En el meu cas particular, en el món de la investigació també hi ha més homes.

Crec que és en el moment de la maternitat/paternitat quan es veu més un tracte diferent entre homes i dones. Potser és una barreja de falta de confi-ança i de protecció, com si fóssim "de sucre", però es tradueix en feines de menys interès. Amb els homes que han de ser o són pares no crec que hi hagi diferències significants de tracte.

En l'àmbit personal es defineix com la Maria de cal Conso, també de ca la Sió, ca l'Assessó, i cal Xaconu. Li agra-da la tranquil·litat i es considera tímida.

Li agrada llegir, cuinar, viatjar, però reconeix que ho fa poc, li falten hores al dia i la feina i la família ocupen tota la seva realitat.

Què et preocupa, com veus el futur, en general i a Vilaplana?

Crec que estem a les portes d'un moment de canvi, ja que el sistema no s'aguanta i els nostres dirigents polítics no sembla que sàpiguen prou bé què fer. La despesa d'aigua i la seva obtenció, els recursos del sector primari, que no es facin polítiques serioses per consumir productes de proximitat... Que es facin grans infraestructures amb inversions milionàries en les quals es gasta més energia de la que es produirà mai... Això demostra que no hi ha objectius clars.

A Vilaplana, avui, és molt difícil subsistir treballant de pagès, perquè ara mateix t'hauries de preocupar de trans-

VILAPLANA

formar el producte i comercialitzar-lo, no pot ser, perquè llavors ja no ets pagès! Ets manipulador d'aliments, comercial... Els pagesos haurien de poder preocupar-se de la producció i res més!

Pel que fa a l'habitatge i al creixement a Vilaplana, crec que està bé créixer amb mesura. Ara mateix no hi ha cap petit negoci com un taller o similar que podria enriquir el teixit social del poble, però no vol dir que d'aquí a uns anys no hi sigui. Tampoc entenc que rehabilitar una casa costi més que el valor que pot acabar tenint l'obra finalitzada. Això dificulta clarament la recuperació de la part antiga de totes les poblacions, no només de Vilaplana. Però no soc especialment pessimista. Turísticament, ja som dins les xarxes i els circuits i estem avesats a veure persones vestides de runners... Ara les coses no són gaire clares, però el panorama pot canviar.

En la teva vida, què creus que t'ha marcat més profundament?

La mort del meu germà, el Robert, i conèixer en Jon i les meves dues filles.

La mort d'un germà és una cosa que no te l'esperes. No hauria de passar, se suposa que t'ha d'acompanyar durant tota la vida, un germà! No soc l'única que ho he patit, d'altres a Vilaplana han passat pel mateix i tots devem sentir una cosa semblant. El tinc molt present jo, d'ell vaig aprendre la capacitat d'esforç. L'esforç que feia per intentar ser com els altres, l'esforç per aprendre a llegir... Va tenir molta gent que el va ajudar, dins i fora de la família i del poble. Va anar a l'escola Montsant, a l'Institut de Riudoms, va participar en el projecte Maragda i, finalment, va treballar a la benzinera.

Crec que socialment hi ha una bona predisposició cap a les necessitats educatives especials dels qui les pateixen, però no hi ha una actitud normalitzada. La inserció laboral és difícil. Ell

era conscient de les seves diferències, però tenia molts interessos i curiositats. Jo crec que va ser feliç en els 29 anys que va viure. Una dèria que tenia era fer l'arbre genealògic de la família. Jo el vaig acabar, quan ell va morir.

Va conèixer el Jon durant els cursos de doctorat que van fer a València, enviats des de les seves universitats (UAB i EHU-UPV). Van estudiar el mateix, es van doctorar i en acabar, van marxar a Anglaterra, dos anys, a fer una estada postdoctoral. Ell és de Donosti, i es descriu com a "home de poques paraules" i discret, el contrari del caràcter basc estereotipat. Va créixer a la capital, però descriu el seu caràcter com a "del caserio", tancat i discret. Dona classes de secundària a un institut de la Conca de Barberà.

Troben a faltar la família del nord i reconeixen que no hi poden anar tant com voldrien.

Després, parlem i divaguem durant una bona estona de l'estat de l'educació, tant en els primers anys a primària com

a secundària i universitat. Plans d'estudi, escales de valors, anècdotes entre estudiants, exàmens... com es veu el reflex de la societat a les aules i cap on derivem...

A fora, al jardí, em presenten la seva tortuga. Estan d'enhorabona, diuen, perquè s'ha despertat i pensaven que l'havien perdut durant la hibernació. Jo crec que és l'animal perfecte per casa seva, s'hi adiu d'allò més!

Dues estones de conversa tranquil·la i reflexiva, de confidències i també de frases curtes; de sinceritat i de generositat.

La Laia i la Berta, a l'habitació del costat, han estat jugant i llegint. Discretes, tranquil·les... no han fet ni soroll.

Maria, ha estat un plaer entrar a casa vostra, gràcies.

(I) Catalitzador: Substància que incrementa la velocitat d'una reacció química sense consumir-se.

Genís Torres Aymamí, S.L.

CONSTRUCCIONS I OBRES

Carrer Major, 60
Tel. 977 81 51 29
43380 VILAPLANA

Feixisme mai més!

■ *Jordi Sánchez Benet*

El passat dijous, 2 de març, al Museu d'Arqueologia Salvador Vilaseca de Reus, vàrem assistir a la inauguració de l'exposició "Feixisme mai més! Del Baix Camp a l'infern dels camps nazis", on es pot veure un recull d'objectes i àmplia informació sobre habitants del Baix Camp que hi foren deportats.

La regidora de l'Ajuntament de Reus, Montserrat Flores, va fer la presentació i l'historiador reusenc, Joan Navais, comissari de l'exposició, va fer una àmplia explicació.

L'exposició intenta reflectir com era l'estada de tots aquests republicans als camps de concentració, bàsicament Mathausen i Gusen, a Àustria, que és on van anar a parar la majoria d'ells.

En aquests camps, els presoners

eren sotmesos a treballs forçats, a tota mena de penúries i maltractaments, a una alimentació insuficient i a malalties. Molts d'ells no van sobreviure.

Aquesta exposició, documentada a través dels arxius i dels testimonis orals de familiars i coneguts d'aquestes 35 persones, totes elles del Baix Camp, vol retre un merescut homenatge a tots aquests lluitadors que van patir l'exili, al final de la Guerra Civil espanyola, i que després els va tocar viure l'horror dels

tembre de 1941 també a Gusen.

D'altra banda, hi ha un moviment de reconeixement i homenatge als presos, deportats i assassinats als camps de concentració nazi, anomenat Stolpersteine (paraula alemanya que significa una pedra en el camí que pot fer ensopegar).

L'artista alemany Gunter Demnig va desenvolupar aquest projecte a la ciutat alemanya de Colònia, l'any 1994. Es tracta de treure de l'anonimat a tot Eu-

camps de concentració nazis.

Cal destacar que dos Vilaplanencs figuren entre els deportats: Joan Llorens Tost, nascut el 15 de març de 1903 i assassinat el 22 de juliol de 1941 i Vicens Roig Balcells, nascut el 4 de març de 1921 i assassinat el 8 d'octubre de 1942, ambdós al camp de concentració de Gusen (Àustria). També hi figura en Marcel·lí Estivill Robert, que sembla que tenia algun tipus de vinculació amb la Mussara, nascut el 7 de desembre de 1901, a Arbolí, i assassinat el 12 de se-

ropa els milers de víctimes dels camps nazis i col·locar, davant del lloc on vivien, unes petites llambordes metàl·liques amb el nom de la víctima.

Actualment, hi ha més de 60.000 llambordes a més de 1.800 ciutats d'arreu d'Europa. Ben aviat es començaran a instal·lar algunes llambordes a Reus i estem a l'espera que finalment puguem posar les dels nostres veïns vilaplanencs.

VIALMA SAT

Esclofolladora d'avellanes

Jaume Salvat Salvat
C. Major, 14
43380 VILAPLANA
Tel. 977 81 50 13
c.e: salsa@maptel.es

**FERRO
ALUMINI
INOX**

Tels: 977 76 82 68 - 670 45 59 04

Ester Borràs Giol

Si us agrada caminar i no heu estat mai al Mas del Roquerol, és un lloc que val la pena. Us proposo un itinerari circular amb sortida i arribada a Farena, que hi passa ben bé pel mig.

Sortim del poble en direcció a Mas d'en Toni, seguint les marques grogues i blanques de PR. De seguida trobem un pal indicador, que ja anomena el grau del Roquerol. El camí de la Solana, que és el que seguim de moment, encara conserva algun tros l'empedrat.

Al cap de mig quilòmetre trobem una bifurcació senyalitzada. Agafem la direcció del mas de Roquerola, girem a la dreta i comencem a pujar, acompanyats de pins, alzines i alguns castanyers.

Arribem a una altra cruïlla senyalitzada. Tots dos camins ens portaran al nostre objectiu fent el mateix esforç, tot i això, nosaltres hem triat el que està marcat com a PR.

Anem pujant, passem per un bonic pas estret i arribem a l'anomenada Roca Pintada. No sé si el nom li ve del color del gres o del dibuix que conformen uns reguerons fets a la pedra.

Seguim per un agradable camí enmig d'un alzinar i fem cap a un prat i el principi (o final) d'una pista. Tot i que les marques de PR decanten cap a la dreta, si seguim la pista, les trobarem una mica més endavant, poc abans d'agafar el trencall per anar cap al mas del Roquerol (hi ha un pal indicador, tot i que no anomena el mas).

ABRIL 2023

De Farena a la Roquerola

Abandonem, doncs, el PR, i seguim el sender que ens ha de portar a la Mola Roquerola. Primer passa per una obaga on hi ha una font (nosaltres la vam trobar que no rajava) i alguns teixos, i després ja surt a la solana. La vista és preciosa, encarats cap a una llisera coberta per una balma més o menys contínua. És un lloc on val la pena aturar-se, encara que no estiguem cansats, especialment si és a l'hivern i el sol acompanya.

Continuem resseguint la balma i veiem les parets del mas del Roquerol.

rem teixos i grèvols. Al capdamunt seguim algunes fites que ens portaran fins al punt més alt de la mola (1.058 m). No és un cim com a tal, però sí que ens permetrà tenir una bona perspectiva del Racó de la Cansalada i la cinglera oest de la mola.

Reculem per agafar el sender principal i dirigir-nos cap al coll de Viladecabres (pal indicador) i la Mola d'Estats tot seguint el camí dels Carboners. Un altre tram d'alzinar ben bonic i més vistes sobre el Racó de la Cansalada.

Enllacem amb les marques del GR al coll de la Cova Fumada i acabem d'enfilarnos a la Mola d'Estats per un grauet. Primer gaudim de la panoràmica nord i després anem fins a les Tres Creus, per tenir unes vistes molt àmplies de la vall del Brugent.

Seguim les marques de GR. Passem per la Taula dels Quatre Batlles, el curiós vèrtex geodèsic de la Mola dels Quatre Termes i fem cap al Clot del Llop. Aquí finalment abandonem la pista per agafar un camí, encara marcat com a GR, que ens portarà fins als Cogullons.

Arribem a la font del Grèvol i aquí comencem a seguir les marques del PR-C 20. Passem a la vora de la font Freda i d'un pou de gel amb un teix al mig. Seguim baixant decididament, envoltats de vegetació, però també amb bonics cops de vista cap a les cingleres de la vall de la Baridana. Desem-

boquem a una pista i anem cap a la dreta, passem per sota el mas de la Bartra i més endavant, sense deixar de seguir les marques grogues i blanques, continuem per un senderó que ens porta al llit del riu Sec. Fem una petita pujada per tramuntar cap a la solana i acabar baixant fins a Farena, sense cap complicació.

Impressiona veure com la gent aprofita racons, que ara a nosaltres ens semblen idíl·lics, per viure-hi.

Acabem de travessar totes les construccions i arribem a un sender que s'enfila a mà dreta, aprofitant un grauet. Estem pujant al que representa la planícia de la Mola Roquerola. No és que sigui exactament plana, però tampoc hi ha gaires desnivells. Per tot arreu veu-

■ ■ ■

Estrenes i guardons

■ *Montse Angerich Tarrés*

Quina bona anyada de pelis!!! N'hem parlat d'unes quantes a l'anterior *Lo Pedris*, però ara n'estem veient el reconeixement, tant per l'èxit de públic com pels premis que reben, tot i que ja sabem que a vegades ni una cosa ni l'altra són garantia de res.

En els Gaudí d'enguany, els guardons més preuats van confirmar les previsions. El de millor pel·lícula per **Alcar-ràs**, de la que ja no en parlarem perquè s'ha dit tot al llarg d'un any d'excel·lència arreu. La segona pel·lícula que va triomfar és **Suro**, també n'haviem parlat: "Una parella a punt de tenir la primera criatura canvia la vida urbana per recuperar una antiga explotació familiar d'alzina surera (...) Una peli que cal veure i que de ben segur tindrà llarg recorregut". Ho vam encertar. **Mikel Gurrea** va rebre el Gaudí a millor direcció novella i els dos actors principals, **Vicky Luengo** i **Pol López**, els de millors protagonistes.

Igualment previstos els guardons de **La Maternal**, de Pilar Palomero, per les dues interpretacions femenines, el de **Carla Quílez**, la nena, millor interpretació revelació i el de l'**Angela Cervantes**, la mare choni, merescudíssim premi a la millor interpretació secundària. En el darrer número destacàvem precisament aquests dos treballs que han estat premiats.

I per acabar amb els Gaudís, el premi a millor pel·lícula no catalana per **Pacifiction**. Aturem-nos i parlem-ne. Es tracta d'una pel·lícula difícil, per poc convencional, dirigida per l'Albert Serra, un director polèmic que pot arribar a generar aversió (tot i que potser és ell qui gaudeix provocant amb el seu posat prepotent). És necessari, per tant,

deixar de banda el personatge que representa i disposar-se a contemplar una peça lloada a França i escollida com a millor pel·lícula de l'any 2022, segons la revista *Cahiers du cinéma*. Poca broma!

Dit això (i confesso que m'hi he hagut de posar en dues ocasions) la pel·lícula ens situa a Tahití, a la Polinèsia francesa, a dia d'avui, on un representant de l'Estat francès es mou entre la població local, enmig del rumor d'un inici de proves nuclears a la zona. Sembla doncs un film polític, on s'hi entreveu una certa crítica al postcolonialisme i a la falsa idea dels paradisos d'ultramar (Significarà *Pacifiction*, fantasia o miratge de pau?). Sigui com sigui, no hi ha opinió, ni tan sols hi ha un relat estructurat. Els personatges, sense pràcticament guió, es passen per la peli, desplaçant-se entre espais i paisatges hipnòtics, amb colors irrealment artificials, però d'una bellesa captivadora. Per mi, salvada de la crema a què alguns l'han condemnat. És una pel·lícula diferent, que necessita ser mirada fora de les convencions clàssiques, com un desafiament a una altra manera de fer cine. Potser cal esforç, però és realment estimulante.

Després de triomfar a Cannes, San Sebastián i Sitges, va arribar **As bestas**, inspirada en la història real d'un dels crims més truculents de la crònica negra gallega. Una molt bona pel·lícula. En realitat potser en són dues, la primera, entre homes, sobre l'etern conflicte amb

el foraster (l'altre, l'intrús) i la segona, sobre la perseverança d'una dona, *malgré tout*. Va arrasar als premis Goya: millor pel·lícula, millor direcció a **Rodrigo Sorogoyen** (si se'm permet, aquí potser hi hauria de ser la Carla Simón), millor actor protagonista a **Denis Ménochet** i especialment ben premiat **Luís Zahera**, millor actor de repartiment, per una magnífica interpretació.

L'altre èxit dels Goya va ser **Cinco Lobitos** (també n'haviem parlat), que es va endur el premi a millor direcció novella per **Alauda Ruíz de Azúa** i els de millor actriu protagonista per **Laia Costa**, i de repartiment per **Susi Sánchez**, esplèndides les dues.

I la tercera pel·lícula en nombre de guardons, sobretot els de tipus tècnic, va ser **Modelo 77**, situada a la presó Model de Barcelona per mostrar la vida dins del sistema penitenciari en el postfranquisme. Podria ser interessant com a document històric, sobretot per a qui li quedi lluny aquell període, però després de tantes històries de presons i presoners, motins i fugues, *Modelo 77* no diu massa més.

Per alguns, una aposta fallida va ser **Los renglones torcidos de Dios**, en la que una investigadora privada ingressa en un hospital psiquiàtric simulant una malaltia mental amb la intenció d'obtenir proves sobre la mort d'un pacient. Sembla ser que en la novel·la es descriuen vides reals dels interns. Aquí no es tracten aquestes històries, que probablement en siguin la gràcia. Recordo haver llegit en algun lloc que el guió s'oblidava precisament de "los renglones torcidos de Dios". Una pel·lícula del tot prescindible.

Entre les darreres estrenes que han competit pels Òscars, hi ha de tot, com sempre. Molt bona **Almas en pena de Inisherin**, de Martin McDonagh (el de *Tres anuncios en las afueras*). Una tragicomèdia que ens situa a principis del segle passat en la vida d'una petita

VILAFLA

illa perduda de la costa irlandesa. Un conflicte inexplicable i sobtat entre dos amics desestabilitza l'ordre agònic d'un lloc inhòspit i bonic alhora. Irlanda és un personatge més de la pel·lícula, pels paisatges, per la força de la tradició gaèlica (les ànimes en pena són els esperits de l'illa, *Banshees*) i sobretot per la permanent confrontació interna en la qual han viscut i viuen els irlandesos. Mentre a l'illa gran es combat en la guerra civil del 1922, *Inishereen* tampoc viu en pau. **Colin Farrell**, un bona pasta amb poques llums, i **Brendan Gleeson**, un intel·lectual rústic i desesperat, ho peten.

Una pel·lícula controvertida i envoltada d'expectació ha estat **Tár**, la història d'una suposada prestigiosa directora d'orquestra, Lydia Tár, que és acusada d'abús sexual. I dic suposada perquè durant un temps, el suficient per a la promoció de la pel·lícula, la campanya de màrqueting va fer pensar que era un *biopic* (fins i tot es va generar temporalment un fals perfil a Viquipèdia). Lydia Tár no existeix, és un personatge fictici, fet a imatge i semblança de qualsevol director assetjador, i donant per bo que una dona es comportaria de la mateixa manera a l'hora de seduir joves artistes. **Cate Blanchett** està bé, però menys que a *Carol*, potser per haver de forçar un personatge masculinitzat, de mentida, o en tot cas, poc creïble.

L'Oscar a la millor pel·lícula de parla no anglesa va ser per **Sin novedad en**

el frente, alemanya. Una altra història de Primera Guerra Mundial, relatada a través de l'experiència d'un jove soldat alemany en el Front Occidental a França. Recorda una mica a *1917*, de Sam Mendes, allà amb dos soldats britànics en una missió suïcida, aquí amb una colla de joves il·lusionats per conquerir París, allà t'atrapava la duresa de les imatges, aquí ho fa la tràgica pèrdua de la innocència de la jovenalla. Una bona pel·lícula, fins i tot per qui no sigui massa amant del gènere bèl·lic.

La darrera peça de Spielberg, **Los Fabelman**, basada en la pròpia infantesa i família del director, té molt bona crítica. Ambientada entre els cinquanta i seixanta, mostra el descobriment del poder del cinema, i alhora d'un secret familiar, de la mà d'un nen d'Arizona, fill d'una excèntrica artista (personatge i interpretació de Michelle Williams que és de lo milloret de la pel·lícula) i d'un informàtic dedicat en cos i ànima a la ciència. L'escena final és un bon resum, de la història i de com fa cine Spielberg.

L'actriu protagonista en algunes pel·lis d'Isabel Coixet (*Mi vida sin mí* o *El poder secreto de las palabras*), Sarah Polley, ha dirigit **Ellas hablan**, premi al millor guió adaptat. Amb opinions de tota mena: que si és plena de tòpics, que si gira repetidament entorn del mateix tema, que si... No sé, per mi és una pel·lícula valenta, un gran acte de protesta. Vuit dones parlant en un paller, personatges de tres generacions discutint sobre com fer front a la violència masclista. Estem en el moment actual, però podríem situar-nos al segle passat o l'anterior, donat que transcorre en una aïllada i estricta comunitat religiosa en què dones i nenes són sotmeses, amb total impunitat, a abusos sexuals per part dels mateixos homes de la comunitat. Dos dies de converses per decidir què fer: fugir o quedar-se, lluitar o resignar-se,

VA DE CINE

on cadascuna tindrà el seu temps per l'argument.

Basada en un fet real, la història té molt de falla, i també de denúncia i sororitat. No és una pel·lícula per a dones, però probablement s'entengui diferent (En la cua de sortida, escolto el comentari d'una parella. Ella diu: "Si és que havia de venir amb ma germana!").

Una pel·lícula a destacar pel treball del personatge és **La Ballena**, una tragèdia que succeeix en les quatre parets d'un piset, on **Brendan Fraser**, Oscar a millor actor protagonista, interpreta un obès amb la vida trencada que s'enfronta al darrer intent de redempció quan s'apropa la fi. No és una pel·lícula sobre l'obesitat mòrbida, si fos així seria un desastre, sinó que n'és l'excusa per parlar de la soledat, del sentiment de culpa pels errors comesos. No hi ha tan sols un addicte, hi ha també un pare, un amant, un amic, un professor... Un paper esplèndid, especialment en l'expressió, amb la mirada de la desolació emocional que et convida a creure en la possibilitat que l'autodestrucció és volguda, tot i ser una mala elecció.

I tocaria tancar amb les lloances a **Todo a la vez y en todas partes**, una comèdia existencial de ciència-ficció que es va endur la major part dels grans premis Oscar, però no en puc dir res. Sembla que ha representat un gir en la tendència dels guardons de Hollywood que ens tenen acostumats a premiar obres clàssiques i per a tots els públics. Potser aquesta aposta a la raresa i la modernitat sigui suficient per activar l'interès a veure-la, o si més no, a minvar-ne la peresa.

**Grup de teatre
de Vilaplana**

Una Comunitat Energètica Local per Maspujols, l'Aleixar i Vilaplana.

■ *Jaume Salvat Salvat*

L'Associació La Vall SOStenible es va crear entre un grup de persones que pretén canalitzar i donar suport a les accions en defensa de l'entorn, la cultura i el patrimoni que es donen al territori compartit entre els pobles de Maspujols, l'Aleixar i Vilaplana i que el riu de la Mussara, que després agafa el nom de riera de Maspujols, dibuixa la vall que li dona nom.

Aquesta associació va néixer en un primer moment per oposar-se al projecte de la línia de molta alta tensió, la MAT, i que tot i afectar majoritàriament el terme de l'Aleixar, té afectacions a propietaris de tots tres municipis.

L'Associació vol impulsar accions encaminades a millorar l'entorn compartit, a partir de diversos grups de treball per tractar temes i accions com l'impuls de l'agricultura regenerativa, l'educació ambiental, la divulgació de la cultura popular, l'ús i el tractament de l'aigua i les energies renovables, entre altres. No vol substituir la feina que ja es fa des d'altres grups de persones de cada municipi amb objectius comuns, sinó que s'hi vol sumar amb el seu suport.

L'Associació es va legalitzar l'any 2022 i és, a partir d'aquest moment, un instrument legal a l'abast de la ciutadania.

Des de l'Associació un dels temes que s'ha prioritzat és la generació d'energia fotovoltaica compartida per fer front, des dels municipis de la Vall, al canvi climàtic. Així doncs, s'ha treballat intensament en aquesta direcció i s'ha anat informant dels avenços a través de diverses infografies i (assemblees) reunions als pobles. De tot aquest procés s'ha arribat a la conclusió que convé impulsar el que se'n diu una Comunitat Energètica Local, familiarment en diem CEL.

La CEL no és altra cosa que una agrupació de persones i entitats que s'organitzen per impulsar la transició energètica, i a part de generar i consumir energia renovable en un entorn proper, també pot anar més enllà i pensar en solucions compartides per l'estalvi energètic de les cases, sistemes de calefacció o altres formes de producció i consum que un cop agrupats podem decidir. Quasi res. L'experiència ens ha demostrat que és més fàcil de dir que de fer. Però el camí es fa caminant i el camí comença amb un primer pas i ja en portem uns quants de fets.

El juny de 2022 vam presentar, a l'Aleixar, la intenció per part de la Vall SOStenible d'impulsar una Comunitat Energètica Local entre els tres municipis. Allí, a part de presentar l'associació, explicar-ne els avantatges de crear un projecte de producció i ús compartit i presentar alguns dels models que es van creant a Catalunya, vam comptar amb el suport dels ajuntaments dels tres pobles que es van interessar pel projecte i es van disposar a col·laborar per dur-lo a terme.

L'impuls de la CEL no vol, en cap cas, parar les iniciatives individuals ni dels ajuntaments per posar plaques de producció fotovoltaica per l'autoconsum. Tot el contrari, l'emergència climàtica obliga a actuar amb celeritat i que cadascú hi contribueixi en la mesura de les seves possibilitats. Però la CEL té diversos avantatges:

Econòmics: Les inversions compartides sempre són més econòmiques, ja que aprofiten millor les economies d'escala. Per altra banda, es poden optimitzar millor els excedents, minimitzant l'energia que s'ha de retornar a la xarxa.

Ambientals: Concentrar la producció en pocs llocs té un menor impacte ambiental, visual i fins i tot patrimonial que la producció difusa i desordenada.

Socials: Una CEL pot facilitar la inclusió de tota la ciutadania en la producció i el consum compartit, adequant l'aportació econòmica a les seves possibilitats.

Per posar un exemple, és millor i molt més sostenible tenir una piscina municipal que moltes de particulars.

CALA PEIRONA
RESTAURANT

Carrer d'Àngel Guimerà, 1 - Telèfon 977 81 51 71
43380 VILAPLANA

VILAPLANA

Després d'aquesta reunió inicial a l'Aleixar se'n van fer d'altres a Vilaplana i Maspujols i a cada reunió s'han fet noves passes, com la creació de tres grups motors per assumir les tasques de documentació, difusió i aspectes tècnics amb els Ajuntaments.

En aquest sentit ja s'ha avançat molt. Tenim una proposta d'estatuts a punt per ser legalitzada, tenim persones promotores disposades a aportar el capital inicial i estem preparant la documentació per sol·licitar unes ajudes a través del programa SOLARCOP, destinat a la creació de cooperatives de producció i consum energètic que ens poden permetre consolidar el projecte i dimensionar-lo de manera adequada.

Per aquesta raó ara hem iniciat una campanya de captació de socis de la Vall SOSostenible, ja que és precisament l'Associació la que pot demanar l'ajut i com més socis tingui més sòlida és la proposta i més visibilitat tindrà davant les distintes administracions.

Per ser soci cal fer una aportació de 10 €, que és més simbòlica que altra

cosa, però ens permetrà, per una banda, saber quantes persones es poden comprometre amb el projecte i per l'altra, tenir més força per impulsar-lo.

Si us voleu fer socis i no heu tingut accés a la documentació que hem fet arribar a través de les xarxes i les reunions, podeu escriure'ns al correu electrònic (lavallsostenible@gmail.com) i us farem arribar la sol·licitud.

Hi ha exemples diversos de CEL's, algunes de caràcter purament privat o cooperatiu i altres que en distintes formes compten amb els ajuntaments. Pensem que la creació d'una Comunitat Energètica, sota la forma jurídica que més s'adapti a les nostres necessitats, pot ser la manera com la ciutadania pot participar d'aquest projecte engrescador.

Quin avantatge té comptar amb els ajuntaments? Els ajuntaments són l'administració més propera a les persones i poden accedir a recursos i espais disponibles per la implementació d'energies renovables amb més facilitat que nosaltres. Per aquest motiu, els

hem insistit molt en el seu compromís. Les administracions locals poden decidir, amb els seus recursos, afavorir les famílies més vulnerables, aquelles que passen més dificultats per pagar el rebut de la llum. Poden afavorir les rendes més baixes, quantes persones no hi ha en aquests pobles que cobren pensions ridícules i que el preu de l'energia els és una sagnia brutal? Comptar amb els ajuntaments, si es fa bé, pot ser la fórmula perquè ningú es quedi fora de la lluita contra l'escalfament global.

Ens movem amb un munt d'incerteses, però ja tot és urgent. Des de la Vall SOSostenible no ens volem quedar només en el discurs, sinó que emprenem accions, tenim un ventall de models i estem decidits a tirar endavant. Estem en el punt de mira d'altres pobles i ens agradaria materialitzar la implicació dels ajuntaments com més aviat millor. De moment tenim bones paraules, esperem que aviat puguem confirmar-ho amb fets.

FARMÀCIA
M. TERESA HUGUET VILELLA

Sant Isidre, 7
43380 VILAPLANA
Tel. 977 815 379
thuguet@coft.cat

Les Brases de Ca l'Olla

restaurant
Passeig de la Mussara, 8 - 43380 VILAPLANA
lesbrasesdecalolla@gmail.com
F-Les Brases de ca l'Olla
Tels: 977 782 862 - 661 793 565

Col Còbit
CASA RURAL - VILAPLANA

Carrer Major, 30 - Tel. 693 058 936
info@calcobit.com - www.calcobit.com

Pep Mestre Anguera

Per Nadal, recitem i cantem!

En un clar procés de consolidació, l'acte que es va fer el passat 24 de desembre, a la tarda, va servir per obrir per tercer any les portes de les festes de Nadal, a Vilaplana.

La intenció que busca aquesta proposta no és altra que la d'ajuntar-nos per llegir i cantar per celebrar l'arribada de Nadal. I l'excusa és suficient per reunir-nos a la plaça de la Vila, grans i petits,

agermanats al caliu de l'arbre, per desitjar-nos un bon començament de Festes.

Aquest any volem agrair a tots els participants la seva desinteressada aportació a l'acte:

La Maria Mestre, la Carmeta Abelló i la Montserrat Anguera, ens van cantar "Les Figures del Pessebre", una cançó que havien après quan anaven a Costura. L'Alba Closa, la Teresa Besora i

la Magda Montlleó van recitar tres poemes nadalencs. El Leo Aymamí va tocar dues peces, amb violí. I la família Heruz, el Carlos, la Martina i el Pau, unes cançons nadalenques, amb trompeta.

Entre tots ens van oferir diferents mirades que van complaure el públic assistent i que ens animen a tornar-hi l'any que ve!

La Marató

(18 de desembre de 2022) Bingo per la Marató:	1.506,60 €
(24 de desembre de 2022) Per Nadal, recitem, cantem:	90,00 €
(20 de gener de 2023) Concert d'Arpa:	230,00 €
TOTAL	1.826,60 €

Bingo

Concert d'Arpa.

VILAPLANA SOLIDÀRIA: CÀRITAS RECOLLIDA D'ALIMENTS

20, 21 i 22 de juny de 2022				Gener 2023	
DATA ALIMENTS	dilluns	dimarts	dimecres		TOTAL
OLI d'oliva			1 garrafa (5 l) 12 ampolles		17 litres
OLI de gira-sol	1 ampolla				1 litre
TONYINA	1 pac de 4 3 pacs de 3				13 llaunetes
SARDINES	1 llauneta				1 llauneta
LLEGUM cuit:	2 pots	12 pots	4 pots	2 pots	2 pots (240 g) 18 pots (400 g)
LLEGUM cru:				3 paquets	1 paquet 1 kg 2 paquets ½ kg
LLET		6 brics	12 brics	4 brics	22 litres
BEGUDA d'arròs				2 brics	2 litres
ARRÒS	1 paquet	3 paquets	4 paquets	2 paquets	10 quilos
GALETES	3 paquetets	2 capsas		1 paquet	1,800 kg aprox.
CACAU soluble				2 pots	800 g
PASTA	2 de ½ kg	3 de ½ kg 2 d'1 kg	1 de ¼ kg 3 de ½ kg 3 d'1 kg	4 de ½ kg	1 paquet ¼ 10 paquets ½ 5 paquets 1 kg Total: 11 kg + ¼
TOMÀQUET triturat	1 pot				400 g
Caldo ANETO			12 brics de ½ litre		6 litres
FARINA		3 paquets			3 kg
CEREALS (nadó)		2 de 410 g (+ 6 mesos)			2 paquets de cereals

PRODUCTES DE NETEJA (20, 21 i 22 de juny de 2022)				
PERSONAL	dilluns	dimarts	dimecres	TOTAL
Sabó dutxa	2 ampolles d'1 litre 4 ampolles de 750 ml	2 ampolles de 800 ml		2 ampolles d'1 litre 4 ampolles de 750 ml 2 ampolles de 800 ml Total: 8 ampolles
Xampú cabell	6 ampolles de 340 ml 1 ampolla de 750 ml			6 ampolles de 340 ml 1 ampolla de 750 ml Total: 7 ampolles
CASA	dilluns	dimarts	dimecres	
Sabó plats	1 ampolla d'1 litre i ¼			1 ampolla d'1 litre i ¼
ROBA	dilluns	dimarts	dimecres	
Rentadora		1 ampolla de 2,6 litres		1 ampolla de 2,6 litres
Suavitant		1 ampolla de 2 litres		1 ampolla de 2 litres

* DINERS RECOLLITS (Juny 2022): 255'00 €

* DINERS RECOLLITS (23/10/2022): 595'35 €

Concert Solidari de Corals

TOTAL: 850,35 €

Gràcies per la vostra solidaritat!

Somereta Lliure

Una quinzena de persones de *Fridays for Future Vilaplana*, del grup excursionista *Somereta Lliure* (membre d'Unió de Grups Excursionistes Llibertaris) així com persones a títol individual, van participar el passat 18 de desembre a la jornada de neteja de l'entorn natural dels voltants de Vilaplana, organitzat per ambdós col·lectius.

A les 9:30 h del matí el grup, coordinat en petits grups, iniciava la jornada pujant per la carretera, netejant les dues bandes, fins al camp de futbol. A la carretera, a part de molta brutícia, vam poder observar materials d'obra abandonats, per exemple parts d'uralita, així com alguns sortidors d'aigua embussats. El grup va entrar al camp de futbol per la primera entrada, on ja hi havia una gran quantitat de brutícia i deixalles de construcció abandonades. Després de la neteja del camp de futbol vam baixar pel camí que passa pel cementiri fins al poble.

Let's Clean Up Vilaplana va finalitzar amb uns 80 kg de deixalles recollides i seleccionades:

Plàstic	14 kg
Paper	1 kg
Rebuig	17 kg
Vidre	15 kg
Metall	25 kg
Piles	1 unitat

Les persones participants vam coincidir amb la necessitat que la població s'impliqui en la cura de l'entorn natural per evitar la contaminació i el risc d'incendi, així com la urgència d'establir mecanismes que mantinguin els espais naturals nets i cuidats. I agraïm a totes les persones que de forma desinteressada van col·laborar a mantenir el poble molt més net i protegit.

L'Esparver
Restaurant

C. de l'Era 14 - VILAPLANA
Tel. 977 815 223 - 655 834 157
www.esparver.com
f /EsparverRestaurant

**AUTOESCOLA
LA SELVA**

LA TEVA AUTOESCOLA AL COSTAT DE CASA

📍 Av. Puig i Ferrer, 29 - Baixos
43470 - LA SELVA DEL CAMP (Tarragona)
☎ 977 844 154
✉ aelaselva@gmail.com

**REALE
ASSEGURANCES**

Agència Reale Selva del Camp

📍 Av. Puig i Ferrer, 29 - Baixos
43470 - LA SELVA DEL CAMP (Tarragona)
☎ 977 844 154 // 630 655 077
✉ arselvadelcamp@reale.es

OXIGEN

Neus Sánchez Robert

Tenia les fulles d'un verd intens, com agulles, punxents i distribuïdes per totes les branques. Era un arbre majestuós, alt i esvelt. Segur que les seves arrels s'escampaven per tota la plaça de la vila, fins i tot potser arribaven a la taula gran de l'Ajuntament.

Curiosament, no m'havia fixat mai en ell, no l'havia vist créixer. Havia sorgit de sobte tot lluminós, tot engalanat, ple d'uns guarniments que no el feien passar desapercebut. El peu el tenia recobert d'arena i enquadrat en fustes, potser les arrels eren en un altre indret ben diferent... condemnades a la descomposició, com ell, quan el verd aparent de les seves fulles comenci a groguejar, inevitablement, privat de saba nova.

Però aleshores, quan això succeeixi, ja no caldrà per a la Festa, ja no farà falta la seva efímera llum. No veurem com el trituren o com es va marcent en qualsevol abocador.

Tallar arbres per fer-los lluir. No brillen prou quan atrapen les gotes de boira amb les fulles? Quan les deixen anar per refrescar la terra? Aquest ja no ho farà mai més.

Tallar arbres sense comptar-ne els anells, cercles que sobrepassen en molt els nostres records. Si quan són sencers, les seves estacions s'han confós amb els nostres avantpassats, si quan ja no puguem seguir el seu ritme, ells encara oxigenaran els fills dels nostres fills... Val la pena vestir-los per darrera vegada aquesta mil·lèsima de segon? A saber quants aiguats, quantes glaçades ha vist aquest: ho té explicat

al tronc, a les branques, als fruits... i no a les garlandes.

Tallar arbres per dubtoses tradicions, importades de països aliens que a poc a poc van ofegant les d'aquí.

Tallar arbres amb el dret de qui dona exemple, amb la visió de qui troba al bosc éssers que s'utilitzen per decorar places, però que ja no podran tornar mai més a il·luminar-se quan la pluja els pessigollegi l'escorça. La cultura de la mort. Per què no plantejar-se una cultura de la vida?

Gasos d'efecte hivernacle, petjada de CO2, reducció de la contaminació, incendis i sequeres, biodiversitat en perill, canvi climàtic, sostenibilitat... Aparentment verd l'arbre de Nadal i aparentment verd el consistori que s'ha tenyit d'un sorprenent vermell forestal.

■ ■ ■

Fe d'errates

A la pàgina 40 de *Lo Pedrís* núm 90, a l'article Peregrinació a Montserrat, hi ha dues errades.

La primera, el títol ha de ser: Peregrinació a Montserrat.

I la segona, la figura marcada amb el núm. 14 és: Mossèn Prous.

Demanam disculpes.

La Irina, l'Alba i el Pep van trobar *Lo Pedrís* a Vienna.

El Josep Aixalà, Pep Savall, amb *Lo Pedrís* i el calendari, va anar a Mèxic, a Cuernavaca. Allí, al Parque Chapultepec, va trobar la Font de Tlaloc, el Déu de la pluja. La pluja, tanta falta que ens fa!

Celebració del 8M 2023, a Vilaplana.

Magda Montlleó Llaureda

Regidora d'Igualtat

Declaració institucional del 8 de març de 2023 Dia Internacional de les Dones

Dimecres, dia 8 de març, Dia Internacional de la Dona, ens vam reunir a la plaça de la Vila, com és habitual, a les 8 del vespre, per a reivindicar el paper de la Dona, al món.

Enguany, vam projectar l'Exposició virtual: Dones que obren camí, a la nova pantalla i també vam tenir la nova il·luminació de la façana de l'Ajuntament, de color violeta.

La lectura del Manifest va anar a càrrec d'onze persones voluntàries (8 dones i 3 homes), que van accedir a col·laborar.

Després vam fer la lectura de les targetes de la bústia i les vam enganxar al mural i per acabar vam recordar la vida de 5 dones, relacionades d'una manera o altra, amb el nostre poble.

No naixem feministes; podríem dir, adaptant la icònica frase de Simone de Beauvoir, que arribem a ser-ho. Aquest esdevenir feministes no és necessàriament un acte conscient ni passa per haver llegit tota la producció teòrica dels darrers tres segles contra la normalitat patriarcal. Ni tan sols passa per conèixer la lluita de tantes dones que ens han precedit per aconseguir els drets que tenim avui.

De fet, el patriarcat s'ha ocupat d'invisibilitzar-les, de fer caure en l'oblit les seves aportacions. És més, el patri-

arcat ha treballat de manera incansable per escarnir i reprimir les feministes que l'han desemmascarat. I ho ha fet amb un objectiu molt clar: que renequem

TECPERVAL, S.L.

TÈCNICS EN PERITATGES I VALORACIONS

Carles Bonet Juanpere
ENGINYER ELÈCTRIC

Camí de l'Aleixar, núm. 42, L-4
43202 REUS (Tarragona)
Tel. 977 326 244 - Fax 977 326 458
tecperval@telefonica.net

pintura decorativa

Alvar Juanpere
Olivé

Sant Tomàs, 60 - Tel. 977 34 29 85 • 43201 REUS
Plaça de les Províncies, 1 • 43840 SALOU
C. Jaume I, 8 • 43380 VILAPLANA
Tel. mòbil 667 273 477
alvarjuanpereolive@hotmail.com

del moviment sociopolític que lluita per acabar amb aquest sistema d'opressió i perquè ens incomodi identificar-nos com a feministes.

Però ni així s'ha sortit amb la seva. Ens fem feministes perquè ens neguem a acceptar com a normals les desigualtats, les discriminacions i les violències que condicionen la nostra vida, la de totes les dones. Que no et sembla normal cobrar menys per la mateixa feina o que els treballs més feminitzats estiguin més precaritzats? Feminista.

Que no et sembla normal que les dones carreguem amb la major part del treball domèstic i de cures, que no ens quedi temps per a nosaltres mateixes i que la societat ens eduqui per creure que ho fem com un acte d'amor i d'empatia natural? Feminista. Que t'irrita que s'identifiquin els colors i les joguines

amb el gènere dels infants, o que certs esports s'associïn amb les dones i altres estiguin marcats com a masculins? Feminista.

Que t'indigna que s'imposin uns cànons de bellesa irreals que posen en risc la nostra autoestima i salut o que la publicitat cosifiqui les dones i hipersexualitzi les nenes? Doblement feminista. Que et sembla intolerable que la menstruació o la menopausa encara estiguin envoltades de tabús i que els productes menstruals no siguin gratuïts?

Fe-mi-nis-ta.

Si t'exasperen les taules, tertúlies i cartelleres sense cap dona i ja et cansa l'excusa que no n'han «trobat» cap. Si estàs farta que et preguntin quan seràs mare, o per què no has volgut ser-ho, o que et diguin com has d'exercir la maternitat. Feminista. Si creus que sense educació sexual no hi ha relacions igualitàries i respectuoses basades en el consentiment. Tu ets mooolt feminista.

Si et rebel·la que a la feina et tractin de nena, que es qüestioni la teva vàlua professional o que s'escampin rumors sobre favors sexuals quan ocupes un lloc de responsabilitat, ets feminista. Si t'enerven els comentaris no desitjats sobre el teu cos o que et xiulin pel carrer. Si estàs farta dels imaginaris del

AJUNTAMENT

terror sexual que limiten la teva llibertat i l'ús de l'espai públic, mentre que la major part dels agressors sexuals són coneguts de l'entorn més proper. Clarament feminista.

Si estàs fart que t'imposin una masculinitat que es mesura sovint a partir de l'agressivitat, ets feminista. Si vols expressar lliurement les teves emocions, ets feminista. Si creus que ser gelós, controlador i possessiu no té res a veure amb l'amor; també, feminista. Si comparteixes les tasques domèstiques i de cures, acompanyes les teves criatures a la consulta mèdica o et preocupes de saber quin dia fan gimnàstica a l'escola i els prepares la bossa; fe-mi-nis-ta, sí. Si rebutges les bromes masclistes i no estàs disposat a tolerar que cap amic teu faci el «bavós» quan sortiu de festa; feminista, és clar. Si assumeixes el compromís actiu de combatre el masclisme, cada dia, en tots els espais; que sí, que ets feminista. I no ho ets perquè tinguis mare, germanes o filles. Ets feminista simplement perquè et resulta insuportable la normalitat patriarcal.

Com diu Angela Davis, hem de deixar d'acceptar les coses que no podem canviar, i canviar tot allò que no podem acceptar. Ens necessitem totes i tots per fer possible la normalitat feminista a les famílies, els centres educatius, els llocs de treball, els espais d'oci, les associacions i les institucions polítiques. A tot arreu! Una normalitat feminista que també ha de ser antiracista, transinclusiva, sense discriminacions per raó d'orientació sexual, d'edat, de classe social, de nacionalitat o de discapacitat, perquè els feminismes són justícia global.

No importa quan t'hagis sumat a aquest sentit comú feminista. En els feminismes, tot és començar!

**Polígon Industrial Borges 1 - C.
de les comunicacions, parcel·la 15
LES BORGES DEL CAMP**

☎ 977 817 438 ☎ 615 222 771 💻 www.alusalvat.net

📱 [serralleria i alumini salvat](#) 📱 [serralleria i alumini salvat](#)

- ✓ Tot tipus de tancaments en alumini
- ✓ Automatismes per a portes metàl·liques
- ✓ Automatismes per a portes de garatge i persianes de la llar de la marca NICE i SOMFY
- ✓ Fusteria d'alumini K.Line i fusteria metàl·lica
- ✓ Treballs amb acer inoxidable
- ✓ Finestres d'alumini exterior i fusta interior
- ✓ Portes seccionals

EXPOSICIÓ VIRTUAL: DONES QUE OBREN CAMÍ

Vilaplana, 8 de març de 2023

1. Sor Lluïsa Estivill i Enríquez (Religiosa)

Va néixer a Alforja, l'any 1809 i va morir a Reus, l'any 1879. Tenia 70 anys.

Quan va néixer a Alforja el 1809, la van batejar com a Rosa, i en entrar al convent de les Filles de la Caritat de Sant Vicenç de Paül de Reus, amb disset anys, va seguir la norma habitual de canviar-se el nom i es va fer dir Lluïsa. Però no sempre va ser tan obedient. Dona de caràcter ferm i idees clares, va acabar enfrontant-se amb la seva superiora, amb qui tenia diferències importants, i es va negar a seguir-la quan va decidir traslladar la comunitat a Tarragona, l'any 1838. Sor Lluïsa, amb un petit grup de companyes, es va quedar a Reus per continuar la feina amb els malalts de l'hospital i, sobretot, l'escola per a nenes sense recursos.

L'acte de desobediència va aixecar polseguera. Primer l'arquebisbe de Tarragona, i després, la direcció espanyola de les Filles de la Caritat hi van intervenir per exigir que les dissidents s'unissin de nou a la seva comunitat d'origen o bé renunciessin als hàbits de les paüles. Inquiet per l'enrenou, fins i tot el governador de Tarragona va intervenir en l'assumpte. El dirigent va voler fer-se una opinió de la monja, i la junta de l'hospital la va deixar en molt bon lloc.

El 30 de maig del 1843, tothom va

girar els ulls cap a Reus: el llavors coronel, Joan Prim, es va alçar contra Espartero, regent de la Corona espanyola, exigint la majoria d'edat d'Isabel II. La reacció va ser ràpida, i al cap de pocs dies la població estava assetjada i les bombes hi començaven a caure. Els reusencs, poc motivats amb la postura de Prim i molt preocupats per l'atac, van enviar una comissió a parlamentar amb les dues parts, amb l'objectiu d'aconseguir la rendició del revoltat i dels assetjants, el cessament dels bombardejos i el compromís de no saquejar la ciutat. Una de les encarregades d'aquella missió, que va tenir èxit, fou la monja Sor Lluïsa Estivill.

Finalment, sor Lluïsa va fundar les Filles de la Caritat de Reus per continuar la feina, però, com que la comunitat era petita i no donaven l'abast, l'Ajuntament va acabar tancant l'escola el 1857. Decebuta, va dissoldre l'orde i va crear una nova escola per a nens petits. Un any després, una de les seves antigues germanes, la futura santa Maria Rosa Molas, fundava l'orde de les Germanes de la Consolació a Tortosa per seguir amb les tasques educatives i caritatives.

Quan Sor Lluïsa morí, el 1879, amb el respecte i l'admiració dels reusencs, els diaris se'n feren ressò, lloant la seva vida dedicada als altres i en especial la seva valentia en la defensa de la ciutat.

La ciutat de Reus li ha dedicat un carrer.

2. Palmira Jaquetti i Isant (Mestra/Poetessa/Folklorista)

Va néixer a Barcelona, l'any 1895 i va morir a Santa Margarida i els Monjos, l'any 1963. Tenia 67 anys.

Filla d'una família obrera, que li va procurar una bona formació, va cursar

Magisteri i estudis de Música. El seu pare era un obrer anarquista i la seva mare era molt catòlica.

Va dur a terme una tasca important en la recerca i recopilació de cançons populars per a elaborar el Cançoner Popular de Catalunya.

El gener de 1922, obtingué plaça de mestra titular a Vilaplana, però quan la van nomenar, cursava estudis superiors a Barcelona, per la qual cosa va demanar una excedència del lloc de treball. Fins al mes de març no li van concedir el permís. És a dir que va estar un parell de mesos a Vilaplana i tot i el poc temps d'estada, aquí va iniciar la recollida de cançons.

El 31 de desembre de 1922, es va presentar al primer Concurs convocat per l'Orfeó Català per a l'arreglada de cançons per a l'Obra del «Cançoner Popular de Catalunya» amb *Cançons populars catalanes*. Lema: *Les velles cançons, dolces i belles*. Aquest treball conté cançons recollides a Vilaplana i a Solsona. Va aconseguir un accésit de 75 ptes.

Quan va tornar a Barcelona, va acabar la llicenciatura i va col·laborar amb l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular de la Dona, fundat per Francesca Bonnemaison.

Entre 1925 i 1934, va efectuar diverses missions de recerca per diversos punts del territori. Anava en cotxe, carregada de material per fer les anotacions i aparells per enregistrar, amb una companya o amb el seu marit. No sempre eren ben rebudes dues dones

VILAPLANA

forasteres, als pobles on arribaven.

De la Palmira cal remarcar que era una dona intel·ligent, amb sensibilitat i amb grans dots per a l'escriptura. Es va agafar el projecte de recerca del Cançoner com la seva gran tasca i va recopilar 10.000 cançons, de les 40.000 que es van arreplegar. Va documentar totes les cançons, amb un escrupolós mètode de treball.

Centrant-nos en Vilaplana, hi ha constància que va entrevistar a dues dones, la Teresa Vernet, de 84 anys, anomenada la "Jaia Dama" i "la Jaia Sisquita", de 70 anys, amiga de la Teresa.

Fent recerca en els registres de naixements i de defuncions del poble, hem trobat el naixement i la defunció de la Teresa Vernet Fort i a partir de les dades de la defunció, hem anat trobant els descendents. Era la besàvia de la Maria Huguet Vall (La Maria Rufina) i dels germans Josep, Jaume i M. Carme Mestre Huguet (de Cal Damo).

A la "Jaia Sisquita" no la vam poder localitzar, ja que l'any del seu naixement, van néixer moltes Francisques, no vam saber trobar les defuncions, i no vam

poder seguir el rastre.

3. Pilar Sardà i Auré (Medicina Interna)

Va néixer a Reus, l'any 1946 i va morir a Reus, l'any 2016. Tenia 69 anys.

La Dra. Sardà va estudiar a la Facultat de Medicina de la Universitat de Barcelona, on es llicencià, l'any 1971. El mateix any, va marxar a Anglaterra, on va treballar durant cinc anys en diferents hospitals del *National Health Service*. Finalitzat aquest període, va tornar al seu Reus natal i el 1976 inicia la seva activitat professional a l'Hospital Sant Joan.

Des de la seva arribada a l'Hospital, va impulsar l'atenció a la dona i el control de la natalitat, impartint xerra-

AJUNTAMENT

des a les poblacions del Camp de Tarragona.

Especialista en medicina interna, obté el títol de doctor per la Universitat de Barcelona l'any 1993. El 1994 assoleix el nivell de professora Titular de Medicina de la Universitat Rovira i Virgili, on desenvolupa la docència en medicina i practica una important activitat investigadora.

L'any 2003 i 2004 va prendre part en unes estades organitzades per l'ONG URV Solidària, al Brasil, per donar suport mèdic a un camp d'indígenes a la Selva amazònica. La seva dedicació va ser molt valuosa.

És la primera dona a ocupar el càrrec de directora del Servei de Medicina Interna de l'Hospital Universitari Sant Joan de Reus, responsabilitat que exerceix des de l'any 2006 fins a la seva jubilació, l'any 2011.

Aquest mes de febrer, l'Hospital li ha fet un reconeixement a la seva tasca com a metgessa i directora. És la primera dona que figura a l'espai museístic de l'hospital Sant Joan de Reus.

Alguns dels seus pacients van arribar a ser bons amics. Va destacar per la seva qualitat humana, l'altruisme, el seu rigor acadèmic i l'exemplaritat.

4. Cèlia Clua i Panadés (Infermera/Cooperant)

Nascuda a Albesa, Comarca de la Noguera (Lleida), l'any 1956. Ara té 66 anys.

La Cèlia és una dona alegre, vital, emprenedora, altruista, desinteressada...

De joveneta a venir a fer el Batxillerat a Reus, perquè hi havia la germana de sa mare, però la Cèlia va estar interna a les Josefines i estudiava a l'Institut Gaudí de Reus.

C. Casal, 3 - 43380 VILAPLANA (Baix Camp)

AJUNTAMENT: Regidoria d'Igualtat

Ha passat la major part de la seva vida a Reus, on es va arrelar plenament. D'adolescent, volia anar a les missions, sense tenir vocació de monja, però va estudiar Infermeria, un ofici que li possibilitaria poder marxar algun dia.

Es va casar, va tenir una filla, l'Alba Sotorra, i va posar una bugaderia a Reus, La Bombolla. Ja divorciada i amb la seva filla, ja gran, es va plantejar de canviar de vida.

Va fer un màster de medicina tropical i l'any 2000 va tenir la possibilitat d'anar com a voluntària a una ONG que formava llevadores tradicionals a Guatemala. Va vendre el seu cotxe, va agafar els estalvis i se'n hi va anar.

Allà es va trobar que les llevadores maies eren analfabetes i que les seves filles no anaven a l'escola. Va agafar a unes quantes nenes i els va ensenyar a llegir i a escriure.

Van llogar una caseta a Huehuetenango i hi van allotjar a unes quantes nenes dels pueblitos perquè poguessin anar a l'escola. Aquestes nenes maies provenen d'un entorn molt masclista. La idea inicial era que aprenguessin a llegir i a escriure, però un cop ho van aconseguir, es van plantejar que arribessin a ser professionals, mestres o infermeres, i que es quedessin en el seu entorn per a fer més forta la seva comunitat.

I així és com va començar l'ONG Ixmucané de Guatemala, que agafa el nom d'una deessa maia-quiché. Aquesta ONG finança l'allotjament de les nenes, mentre estan escolaritzades fent els estudis primaris, i les anima perquè continuïn estudiant, mitjançant beques (www.ixmucane.org). Les noies també reben classes de reforç, tallers de planificació familiar, de sexualitat i d'autoestima.

I aquest projecte que va començar amb pocs recursos i amb poc personal, amb el pas del temps ha esdevingut un gran projecte, que ha comptat amb un bon equip de persones molt implicades. Han pogut construir un edifici nou i am-

pli i el nombre de nenes/noies ha anat creixent també.

L'ONG Ixmucané ha donat atenció a totes les poblacions i poblats de Huehuetenango. A partir del tercer any, ja han donat de 120 a 160 beques cada curs i ja son moltes les joves que han acabat els estudis i ja treballen, moltes, d'infermeres als seus pobles.

És difícil compatibilitzar les noies que han passat per la casa i que s'han format (700/800?).

La Cèlia és una persona amb una gran permeabilitat per a les relacions humanes, molt sociable i molt honesta. Moltes persones d'arreu del món s'han implicat en el projecte Ixmucané. La Cèlia és l'ànima de l'ONG. És única, excepcional.

5. Greta Thunberg (Activista mediambiental)

Nascuda a Estocolm, l'any 2003. Ara té 20 anys.

És la filla de la cantant d'òpera sueca Malena Ernman i de l'actor, productor i escriptor suec Svante Thunberg i néta de l'actor i director Olof Thunberg.

La Greta va dir que va sentir parlar del canvi climàtic, per primera vegada, quan tenia 8 anys i que no podia entendre per què es feia tan poc al respecte. A 11 anys, es va deprimir i va deixar de parlar. Més endavant, se li va diagnosticar síndrome d'Asperger, trastorn obsessivocompulsiu (TOC) i mutisme selectiu. Ella va explicar que el mutisme selectiu significava que només es parla quan és necessari i va afegir: «ara és un d'aquests moments». «Sento que m'estic morint per dins si no protesto».

L'agost de 2018, a l'edat de 15 anys, va començar a protestar a la rodalia del Parlament Suec per la necessitat d'accions immediates per combatre el canvi climàtic i generar consciència sobre l'escalfament global. La seva «vaga

escolar pel clima» va començar a atreure l'atenció dels mitjans de comunicació i des d'aleshores s'ha convertit en una activista del clima. Cada divendres feia vaga pel canvi climàtic.

En resposta a la publicitat, la vaga escolar del moviment climàtic va començar el novembre del 2018 i es va estendre mundialment després de la Conferència de Canvi Climàtic de les Nacions Unides (COP24) el desembre del mateix any.

El gener de 2019 va ser convidada a parlar al Fòrum Econòmic Mundial de Davos. Es calcula que el 15 de març de 2019, gairebé un milió i mig d'estudiants, a 112 països del món es van unir a la seva crida per protestar i fer vaga. Un esdeveniment similar va tenir lloc el 24 de maig de 2019, on van participar estudiants de 125 països.

El juliol de 2019, en representació de l'Organització dels Països Exportadors de Petroli (OPEP), el secretari general Mohammed Barkind va declarar que Thunberg i altres joves activistes climàtics eren la «més gran» amenaça per a la indústria del combustible fòssil.

Thunberg ha rebut diversos premis i honors pel seu activisme. El març del 2019, tres membres del parlament noruec van nominar-la per al Premi Nobel de la Pau. El maig del 2019, amb 16 anys, va ser presentada a la portada de la revista Time. Alguns mitjans de comunicació han descrit el seu impacte en l'escenari mundial com l'«efecte Greta Thunberg».

A Vilaplana, després de la Trobada Col·loqui que vam tenir al Casal, amb la Roser Badia, a finals de l'estiu del 2019, vam crear el grup Fridays for Future Vilaplana, que fa accions diverses en benefici del mediambient.

Dietètiques Cabré, C.B.

peso forma

ALIMENTS NATURALS I DE RÈGIM
HERBORISTERIA
CONSULTA NATURISTA

C/ dels Jurats, 19 - 43205 REUS
Tel. 977 31 52 55

VILAPLANA

De la bústia han sortit paraules, frases, observacions referents a:

Treball

- Bretxa salarial.
- Igual treball / igual sou.
- Igualtat de sou entre homes i dones.
- Les dones fan el mateix treball per menys diners.
- Sous equitatius per la mateixa feina.
- Una noia que treballa en una empresa ha tardat anys per aconseguir un augment de sou. Un noi que fa quatre mesos que hi treballa, ja cobra el mateix que ella.
- Les diferències salarials.

Llocs directius / Llocs de decisió

- Confiar (en les dones) per dirigir entitats i institucions.
- Ocupar càrrecs directius (les dones).
- En la feina, al capdavant de les decisions.
- Una dona s'ha d'esforçar el doble per tenir el mateix resultat que tindrà un home, amb el mínim esforç.

Llenguatge

- Quan criden als nens i a les nenes, diuen només: nens. Mai mencionen a les nenes.
- Mare passejant els fills: Mare.
- Pare passejant els fills: Padrazo.
- La forma despectiva de com parlen alguns homes (vers les dones).

Estereotips

- Lluita contra els estereotips.

- La roba.
- Com que tinc el cabell curt, em diuen nen.

Llar

- Les feines de la llar.
- Repartir les tasques de la llar.
- Tenir cura de la canalla.
- Tenir cura de la gent gran.

Demandes

- Per un món on tothom sigui igual!!
- Empodera't! Ningú decideix per tu!!
- Continuem remant cap a una societat igualitària!
- Perspectiva de gènere a l'escola. Ja!!
- No has de fer més que ningú. Has de fer el que tu vulguis!!
- Que no calgui commemorar més aquest Dia!!

EL PULSOMETRE

La Redacció

P
U
J
A

El Grup de Jovens: Un any més han promogut una Cavalcada de Reis molt lluada (tot i que s'hi van trobar a faltar les bengales, el fum i més coets).

**

El Grup de "Recuperem el Patrimoni": Amb cada espai significatiu que recuperen del poble fan l'explicació, in situ, per a tots els vilatans interessats.

La brutícia que queda després de la Cavalcada dels Reis: Els carrers van quedar plens de paperets i de caramels sense embolcall, llençats per terra.

**

B
A
I
X
A

El Servei de Correus: Que deixa les cartes al carrer que no toca i a les bústies equivocades.

JA HI TORNEM A SER!

■ *Xavier Badia Morell*

Ja hi tornem a ser. Ja ens tornen a vendre fum i el que és pitjor, nosaltres el comprem.

Els principals arguments per fer la construcció del macro projecte de HARD ROCK són principalment "Riquesa al territori" i també "Creació de llocs de treball". A mi m'agrada analitzar, en general, les expressions i afirmacions que ens fan els polítics, poders econòmics, poders mediàtics, etc., i en aquest cas, crec que puc opinar per l'experiència viscuda els darreres 40 anys.

Comencem per la "riquesa al territori".

Tots aquests anys que hem tingut el parc de Port Aventura a la nostra comarca, hem tingut la mateixa renda per càpita que la resta de comarques de Catalunya. El sector hotel·ler, turístic i comercial té les mateixes problemàtiques que les altres comarques o zones turístiques similars. El que sí que hem constatat és que abans teníem uns territoris que els gaudíem i eren nostres.

Uns inversors amb afany usurer, amb la connivència dels polítics, agents comercials i poders mediàtics, varen

expropiar uns terrenys per regalar-los a bancs i empreses poderoses que, una vegada modificades les lleis a la seva mida, varen engreixar encara més els seus comptes bancaris.

Seguim amb la suposada "riquesa al territori".

Se'ns diu que faran uns projectes amb edificis, piscines... de molts milions de pressupost i que, per tant, donaran feina a les empreses de la comarca. És cert, hi haurà uns projectes i uns pressupostos de construcció molt importants i de molt de volum i precisament per això, les adjudicacions seran per a empreses grans (com COMSA, DRAGADOS, etc.). Aquestes empreses el que fan és segregar i traspasar les diverses partides a unes segones empreses, que a la vegada, aquestes ho passen a unes terceres empreses més petites. Totes aquestes empreses es queden, evidentment, amb una comissió del preu inicial. Quan les diverses partides del pressupost (paletes, electricistes, fusters...) arriben a les petites i mitjanes empreses "del territori" que són les que posen els

materials, la mà d'obra, vehicles, seguretat social, i tot el que podeu imaginar, es troben que han de fer les feines a un preu inferior al preu de cost, amb uns terminis molt ajustats i amb les penalitzacions corresponents, si no acaben els treballs a les dates pautades. I per rematar, finalment, quan fas la factura, et donen un pagaré amb venciment a 6 mesos (de la Caixa, evidentment) i que

VALFRES Pinturas
pinturas y papeles pintados

SISTEMA MULTICOLOR
Más de 5.000 colores
al instante

977 31 71 54
Av. de Falset, 171 (ctra. de Alcolea)
43206 **REUS** (Tarragona)

el banc també es queda una comissió. Jo que he viscut de prop aquestes situacions, us asseguro que no vaig conèixer cap empresa que tingués ganes de tornar a treballar per aquests projectes.

Podem seguir, si us sembla bé, analitzant la “riquesa del territori”.

Aquí a Vilaplana, hi ha un grup que, amb molt bon criteri, fa uns treballs per conservar el patrimoni. Bé, doncs cal recordar que en els terrenys de Port Aventura, i més concretament, on està actualment el “Dragon Kan” hi passava la Via Roma, la ruta que connectava l'imperi romà amb l'actual Andalusia, per la costa (això està documentat als llibres d'història) i jo recordo haver-hi passat amb el nostre carro i cavall. També en aquella zona on hi ha el parc hi havia diverses casetes de pedra seca i sostres de terra i palla. Aquests són alguns dels exemples que s'han perdut. Ara ens proposen que acceptem la construcció d'un hotel, amb forma de guitarra elèctrica, no sé de quants pisos d'alçada i que els nostres fills vagin a treballar disfressats d'Elvis Presley, amb patilles i ulleres de sol.

Podríem continuar analitzant la “riquesa del territori” i del bé que viuen els petits comerços i/o les petites empreses que, suposadament, tenim la sort d'estar a prop del parc en aquests 40 anys, però segurament no cal.

La segona gran sort que se'ns ofereix, són els “llocs de treball”.

Segurament molts ja coneixen les condicions dels contractes de treball que tenen actualment els treballadors de Port Aventura. Allí varen inventar el que després es coneixia com a contractes escombraries. Sous ridículs, horaris i torns dolents, etc. No conec cap treba-

llador que no tingui les mateixes dificultats per pagar la llum o els impostos que els treballadors d'altres empreses.

Al meu entendre, aquestes són algunes de les falses promeses que ens intenten enlluernar amb aquests projectes i encara podem, si volem, repassar altres aspectes com són la saturació del territori de turisme, dificultat amb la mobilitat, escassetat d'aigua i moltes coses més de les quals ja en tenim prou evidències. No oblidem que aquest projecte és bàsicament un casino de joc i que, per tant, té el “valor afegit” d'anar acompanyat de prostitució, drogues, ludopatia i altres desgràcies, amb l'agregant que els hi posen catifa vermella, amb una compra dels terrenys per part

TERRITORI

de la Generalitat, i els hi canvien les lleis per abaixar-los els impostos.

És evident que si uns inversors d'algun despatx de Barcelona o de Las Vegas, posa els seus diners aquí, no és perquè es preocupa per la nostra riquesa, més aviat de la seva. Per tant, fem pinya, oposem-nos i defensem el territori i la seva gent.

Pensem que si un dia es fixen en les muntanyes de la Mussara, són capaçs de fer una oferta bestial.

DEFENSEM EL TERRITORI I LA SEVA GENT.

A veure si saps on és?

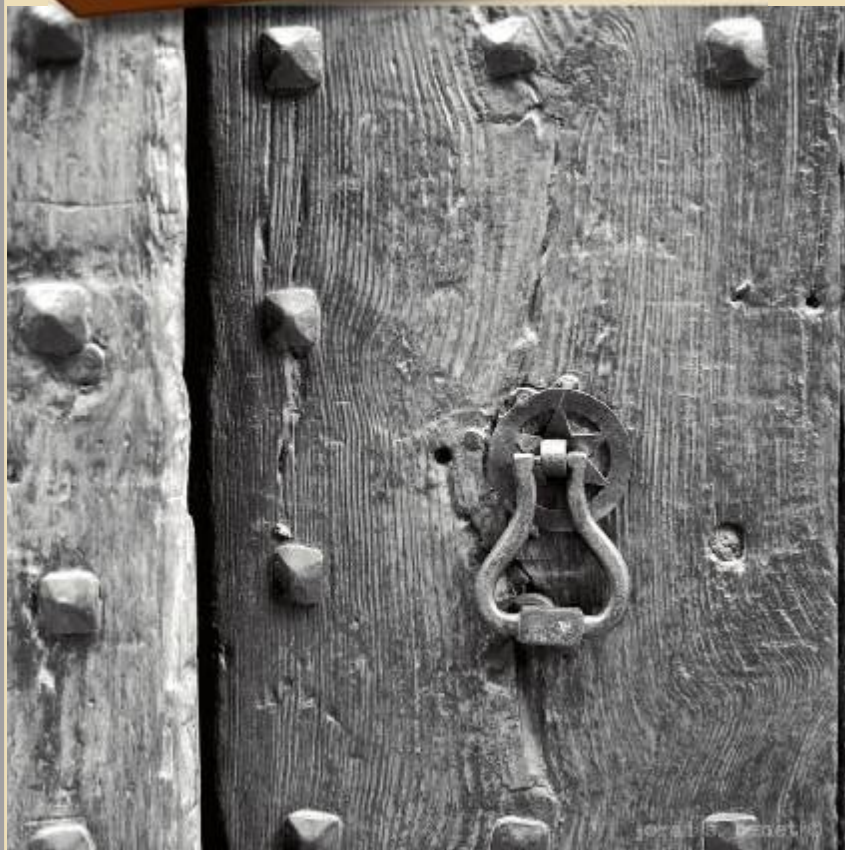

Foto de Jordi S. Benet

A Lo Pedrís, núm. 90, va sortir el pany de la porta antiga del número 2 del Carrer Jaume I. El vau reconèixer? És el pany el de Ca la Bàrbara, també anomenada Cal Trompes o Cal Miner.

A Lo Pedrís, núm. 91, tornem a posar el detall d'una altra porta del poble.

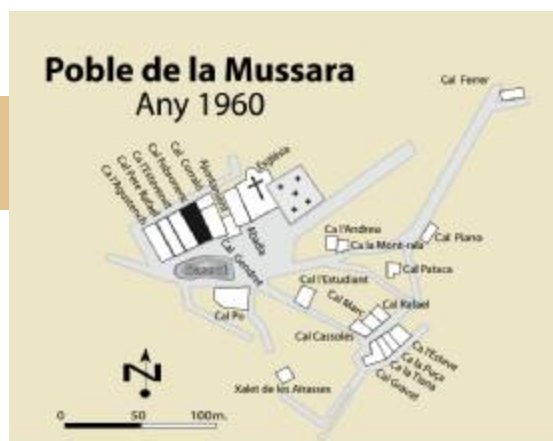
A veure si sabreu quina porta és i en quin carrer es troba.

Al poble, tenim elements especials, que tenen valor i història. És important que els reconeguem, que els valorem i que sapiguem on són.

MASOS I CASES DEL TERME DE LA MUSSARA

■ *Joan Serra Ferré*

CAL FEBRONENC

SITUACIÓ

És una de les cases situades en la renglera de l'església, davant del bassot. Era mitgera entre cal Gendret i ca l'Estevenet.

ESTAT I HISTÒRIA DE LA CASA

Com la resta de cases del poble, està totalment enrunada. Segons imatges antigues, la casa constava de planata baixa més dos pisos superiors. Tot i que segurament tenia molts més anys, la primera referència de la casa data de 1883, quan hi nasqué Antoni Olivé Estivill (Registre Civil).

PROCÉS D'ABANDÓ

Segons A. Manent (2003), la casa quedà totalment abandonada el 1951, quan la família de Josep Estivill Rius marxà cap a Vilaplana. Aquesta família estava formada per set membres.

La casa era propietat de Salvador Olivé Juanpere, que hi morí el 1917, els fills emigraren cap a Reus.

NAIXAMENTS

Any	Sexe	Nom de la criatura
1883	H	Antoni Olivé Estivill
1884	D	Leocadia Olivé Estivill
1886	D	Maria Olivé Vallverdú
1887	H	Alfred Olivé Estivill
1890	H	Josep Olivé Estivill
1895	H	German Olivé Estivill
1897	D	Maria Olivé Estivill
1917	H	Salvador Olivé Juanpere
1920	D	Francesca Olivé Juanpere
1931	H	Josep Estivill Rius
1940	H	Joan Estivill Rius

Font. Registre Civil de la Mussara, Ajuntament de Vilaplana
Elaborat: Joan Serra Ferré (2015)

Francesc Magrané (anys 60-70)

LA FRESCA

Dibuixem

L'HIVERN

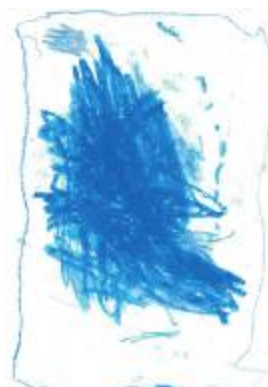
P3

■ ABRIL

■ ARC

■ MIQUEL

■ NURA

■ OLIVER

P4

■ ABRIL

■ FALCÓ

■ JANA

■ MIQUEL

P5

■ BLAI

■ LLUC

■ MARTÍ

LO PEDRIS

VILAPLANA

1r

■ GUIM

■ INÉS

■ MOHAMED

■ NUA

■ SAMUEL

■ ARLET

■ BERTA

■ BRUNA

■ YU'A

■ ADAM

■ ÀGER

■ JOFRE

■ JÚLIA

■ ONA

■ ROC

■ TIAN

4t

■ **HOUDA**

■ **MAKSIM**

■ **PEP**

5è

■ **EÇKWE**

■ **IRIS**

■ **LAIA**

■ **MARC**

■ **SORAYA**

6è

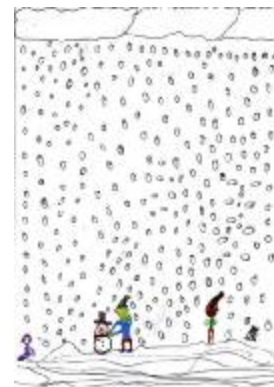
■ **ARLET**

■ **ARUN**

■ **ELNA**

■ **JOSEP**

■ **MARÇAL**

■ **PAULA**

■ ■ ■

**ASSOCIACIÓ
DE JUBILATS I
PENSIONISTES
DE VILAPLANA**

C. del Casal, 3

VILAPLANA

UN PROJECTE DE POBLE I PEL POBLE: LA BONA BROSSA!

Benvolguts vilaplanencs i vilaplanenques!

Us volem explicar, a grans trets, quin ha estat el procés que hem seguit fins a arribar al moment actual. El divendres, 16 de setembre, a la tarda, va vindre el Ton a explicar-nos que fariem un projecte, però abans de dir-nos quin era, vam fer diverses activitats.

Una de les primeres, va ser que ell ens diria un camp semàntic i nosaltres haviem d'escriure quatre objectes o éssers vius de cada camp semàntic que ens havia dit. Aquesta activitat era per reflexionar sobre el fet que, quan tenim poc temps per pensar una cosa, diem la primera que ens passa pel cap.

Sessions:

A la segona i tercera sessió vam fer un plànol de Vilaplana. En el plànol hi vam posar el que ens agrada més de Vilaplana, que és: la natura, les muntanyes, els animals, el parc, els habitants, l'escola, etc. Algunes coses que no ens agraden de Vilaplana són: la gent que destrossa la natura amb brossa, que només hi ha una botiga i hi ha poca varietat, que els gossos es caguen i els amos no recullen la caca, etc. Per fer el plànol, vam sortir pel poble per fer fotos dels llocs. Alguns llocs, com les Tosques i la Mussara, els vam haver de buscar per internet.

Plànol Bona Brossa

A la quarta i cinquena sessió, vam donar idees per començar a decidir el projecte.

Després vam votar les que ens agradaven més: Botigues noves, Biblioteca, Tobogan a la piscina, Netejar l'entorn, Elements nous a la Planeta, Calendari pel poble i per últim, els Cartells per l'entorn net.

Escollir objectiu

A la sisena sessió vam triar les tres idees més possibles econòmicament i interessants per a la gent del poble. Aquestes van ser: la Biblioteca, el Calendari i els Cartells de l'entorn net.

A la setèima sessió vam eliminar una de les idees menys votades, que va ser la de la Biblioteca. Llavors en van quedar 2, la dels Cartells de l'entorn net i la del Calendari.

A continuació, haviem de triar una sola opció. El Ton ens va dir que fariem la votació amb globus: el vermell era pel Calendari i el verd era pels Cartells de l'entorn net. Tots teníem dos globus. El globus de l'opció que ens agradava més, l'haviem d'inflar molt i el de l'opció que no ens agradava tant, l'haviem d'inflar poquet.

Després, els vam posar en dues bosses, una bossa amb els globus de color vermell i l'altra amb els globus de color verd. La bossa que estaria més

plena seria la guanyadora. La idea que va ser més votada va ser la dels Cartells de l'entorn net.

Presentació alumnes escola: Vam començar el segon trimestre explicant als alumnes de l'escola i als professors tot el que havíem fet i que al final, vam decidir fer els Cartells per l'entorn net. També els vam informar de tot lo que fariem a continuació, com per exemple: la roda de premsa, penjar cartells, ensobrar cartes...

Explicar projecte

Penjar cartells: Al cap d'uns quants dies, els petits de l'escola van anar a penjar cartells per tot el poble. Als cartells hi posava que els invitàvem a venir el dia 28 de gener, a la presentació de la Bona Brossa.

Repartir Cartells

Ensobrar cartes: A continuació, al cap d'uns dies, tot l'alumnat de l'escola vam començar a ensobrar les cartes que enviàvem a la gent de poble, invitant-los i explicant-los una mica el projecte de la Bona Brossa. També hi vam posar un imant magnètic i un fulletó.

EXCAVACIONS I TRANSPORTS

MIRALLES

SALVADÓ - MARINÉ, S.L.

Horts d'en Serra
Partida la Boella, Polígon 6, n.130
Tels. 977 816 489 - 665 562 648
43365 - **ALFORJA**
mirallesalforja@salvadamarine.com

GAUDÍ

Centre de Reconeixements
Mèdics - Psicòtics

Permisos de conduir i armes

Certificats mèdics d'aptitud esportiva

Certificats mèdics oficials

Passeig Sunyer 18 Baixos
43202 REUS

Telèfons 977 11 54 11
977 75 66 57

www.centresmedicsonet.com
reus@centresmedicsonet.com

Tramitació gratuïta de la renovació del permís de conduir

FORN DE PA I PASTISSERIA

Llaurodo

PA CUIT AMB LLENYA

Angla de Vilaplana 10. Angla de Vilaplana 10
Tel. 977 816 489 - 665 562 648

Roda de premsa: El 24 de gener vam fer la roda de premsa. En la roda de premsa, vam explicar tot el tema de la Bona Brossa, a la tele, i vam respondre les preguntes que ens feien.

Roda de Premsa

El dia 28 de gener, dins els actes de la Festa Major de Sant Sebastià, vam fer la **presentació de la Bona Brossa**.

Abans, vam preparar l'escaleta de com aniria l'acte i vam fer unes targetes per a les presentadores.

Va haver-hi moltes parts a la Presentació, la veu en off, l'explicació, el vídeo, l'espectacle de màgia amb el Dr. Trash i el parlament del Sr. alcalde de Vilaplana. Els companys de l'escola van preparar preguntes sobre dubtes i neguits que tenien. Algunes, anaven dirigides a persones que no van poder venir, però ens les va contestar l'alcalde, de manera molt amable. També ens va dir que estaria bé visitar la Planta de Bota-

Acte

rell i que hi ha un trenet. Us deixem una imatge perquè veieu quantes persones van venir a l'acte. Estava ple!

Per fer el **compte enrere** van pujar a l'escenari tots els alumnes de l'escola i vam fer un compte enrere per començar el projecte de la Bona Brossa, que consisteix a reciclar més i millor.

Vam oferir un **petit berenar** als assistents i vam fer el **repartiment de cubells**, que havíem preparat els alumnes amb el cens d'habitatges que ens va facilitar l'ajuntament (nom del carrer, número de porta, pis...).

Vam estar molts dies preparant l'acte de presentació, per explicar de la millor manera possible a la gent del poble que ha de reciclar molt bé per aconseguir el nostre objectiu:

Posar els cartells que ens recordin que hem de mantenir els espais nets i ben conservats.

Esperem que us hagi agradat. Nosaltres hem treballat molt, però ens ho hem passat genial.

Us deixem una imatge, del marcadore actual dels mesos de gener i febrer, que entre tots haurem de millorar.

Comptador

■ ■ ■

La Tartrana de Cal Munter

Confort en Allotjament Rural

Àngel Guimerà, 9 - 43380 VILAPLANA
Mòbil 687 415 898 - www.latartrana.es

Instal·lacions JF

- Electricitat, Gas, Aigua.
- Calefacció i Aire condicionat.
- Aprofitament d'aigües grises i pluvials.
- Energia solar fotovoltaica per usos agrícoles.

<http://www.usuaris.tinet.org/jfega/inici>

Jordi Fernández Llorens
instaljf@tinnet.cat
Tel. 620 272 212

Solució AUTODEFINIT

				N				G		M
B	U	F	F	O	N		E	U	G	A
D	E	S	M	A	I		P	A	O	R
E	C	U		N		E	M		R	D
K	A			S	A	B	E		D	D
P	E	L	E		M	R	S		I	O
N				R	E	I	S		O	V
H	B			B	A	S	S	I	O	L
A	I	R	I					C	A	N
K	U	B	A	L	A		N	A		S
E		Ç				B	O		S	I
R	U	A			C	R	U	Y	F	F

El Pou de Gel o Neu i La Font de la Teula

El Pou de Gel o Neu, que es troba als plans de la Mussara, a l'inici del camí del Coll Negre, i La Font de la Teula, situada al capdamunt del camí dels Garrigots, van ser les dues intervencions que es van iniciar, l'estiu passat, amb els joves del Camp de Treball.

Durant la tardor s'han dut a terme unes quantes sessions de treball voluntari, a càrrec d'integrants de Recuperem el Patrimoni, per finalitzar ambdues tasques.

La tasca duta a terme al Pou de Gel va consistir en el desbrossat de tota la vegetació que havia crescut al seu interior i per les parets.

El dia 16 d'octubre, dins els actes de la Festa Major d'octubre, es va fer una visita comentada al Pou de Gel, per explicar la tasca que s'hi havia fet i poder veure les parts i característiques del magnífic pou. Unes quaranta-cinc persones van assistir a l'acte.

La tasca que es va fer a la Font de

la Teula va ser l'adequació de la baixada, fer unes petites terrassetes i el desbrossat. També s'hi van pujar uns malecons per fer de taula.

El dia 22 de gener, dins els actes de la Festa Major de Sant Sebastià, es va organitzar una sortida a la Font de la Teula, amb visita comentada. Hi van participar unes trenta persones.

■ ■ ■

instal art

· Disseny, fabricació i
· muntatge de **rètols**.
· Impressió digital,
· vinils per a **vehicles**,
· **envans, mampares** i
· **mobles d'oficina**

☎ 977 76 62 89 / 619 22 66 20

📍 Pol. Ind. La Drecera C/ de l'Energia, 3
La Selva del Camp, 43470

✉ Instalart.laselva@gmail.com

🌐 www.instalart.es

📱 @instalart.laselva

Receptes de les àvies de Vilaplana

■ *Núria Pujals Cabré*

Roser Mestre Salvat

MENJAR BLANC

Unes postres típiques de Setmana Santa. Aquesta recepta ens la passa la Roser Mestre Salvat (la Roser Bruno).

Ingredients:

- ½ kg d'ametlles
- 200 g de midó
- pell de llimona
- 17 cullerades de sucre
- canyella
- un pols de sal
- 2 l d'aigua

Recepta:

S'escalden les ametlles en gra i se'ls treu la pell. Un cop eixutes, trinxeu-les amb la picadora. La pasta es barreja amb l'aigua i es remena bé.

Es prepara una olla, s'hi posa un colador recobert amb un drap de cuina de fil o de cotó i s'hi tira la barreja de l'aigua amb l'ametlla molta. Quan s'hi ha tirat tota l'aigua, s'espren bé el drap dins de l'olla, per acabar de treure el suc.

A continuació, dins de l'olla amb el suc s'hi afegeix el sucre, el midó, la canyella, la pell de la llimona i la sal. Es va remenant fins que bulli i es vagi espessint.

Quan el Menjar blanc tingui la consistència desitjada, es treu del foc, es tira als motlles i es deixa refredar.

El procés és una mica entretingut, però el resultat val la pena.

LO PEDRIS

Matilde Mestre Salvat

ESPINACS AMB ARENGADA

Aquesta recepta va sortir al llibre "Així cuinem a Vilaplana", editat l'any 1996. Era de la Matilde Mestre Salvat (la Matilde Bruno), que ens va deixar el 2016. Sa mare, la Rosa Mestre Llaberia, sempre la feia per Setmana Santa.

Ingredients:

- Espinacs
- Arengades
- 3 o 4 ous
- 1 ceba grossa
- 1 tomàquet madur
- 1 cabeça d'all
- 50 g d'avellanes o ametlles torrades
- farina

Recepta:

En primer lloc, es fa un sofregit, en una cassola, amb la ceba, el tomàquet i els alls. A continuació, els espinacs, que estaran escaldats, es tiren a la cassola amb aigua abundant. Damunt dels espinacs, s'hi posen les arengades enfarinades (una mica dessalades i sense cap).

Es fa una bona picada amb les avellanes o les ametlles i es tira a la cassola. Es deixa que faci xup-xup. No s'hi posa sal perquè les arengades ja en porten.

A l'últim moment, s'hi posen dos o tres ous crus, procurant que es cogui la clara, però no el rovell, tirant una mica de suc de la cassola pel damunt. Si el suquet queda clar, es pot espessir amb una mica de farina.

A veure si us animeu a recuperar aquesta recepta!

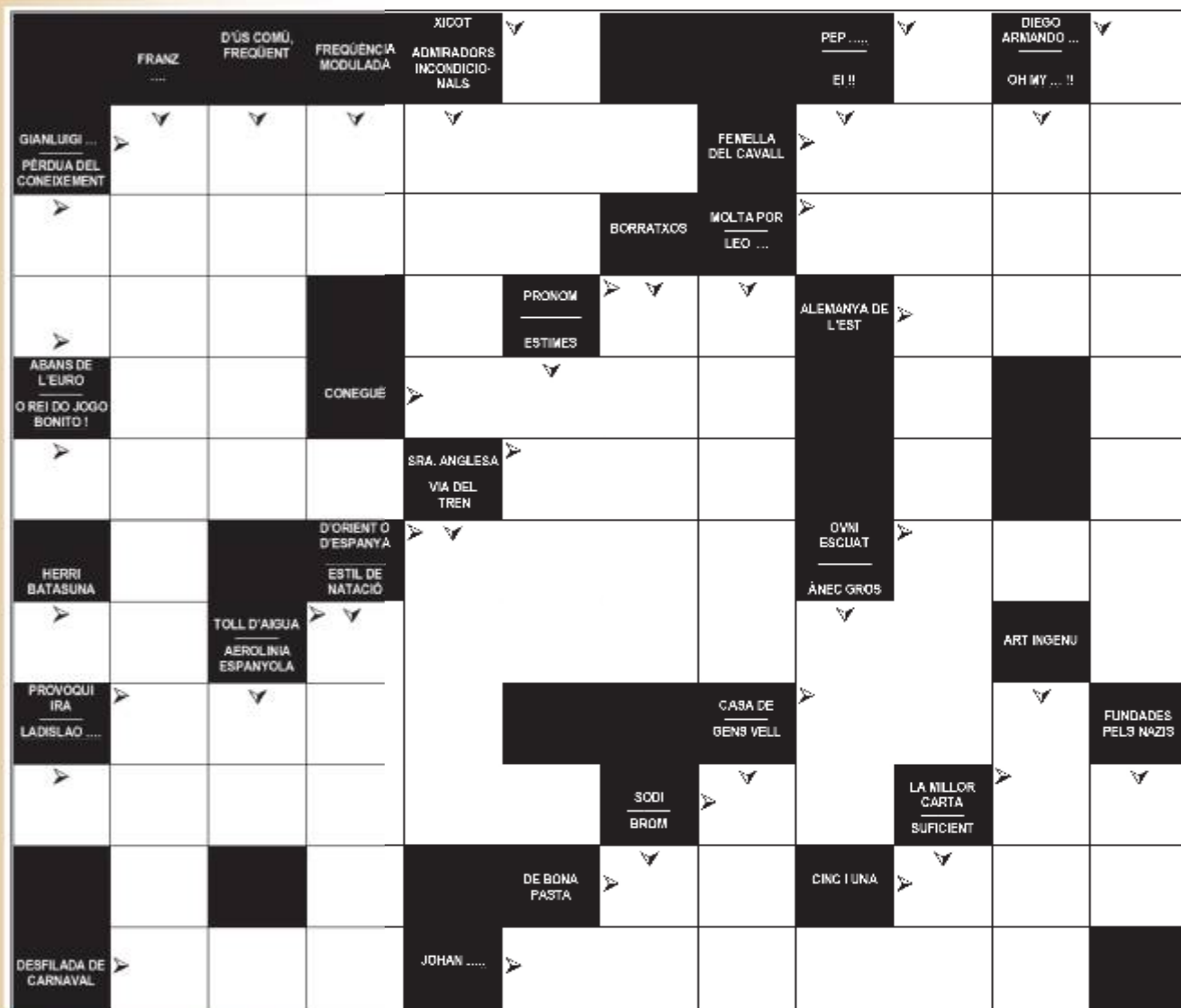
VILAPLANA

J. Mariné Tost

Autodefinit

Després d'un any sencer entretenint-nos amb les entrevistes fetes per Lo Pedrís, avui les deixarem reposar una mica i canviarem de tema. En aquest encreuat surten 8 noms dels millors jugadors de futbol de tots els temps. Segur que els trobeu fàcilment!

BENZINERIA AUTORENTAT

CARBURANTS VILAPLANA

DISTRIBUCIÓ A DOMICILI DE GASOILS

Comandes: 977 328 417

Tot tipus d'articles pel seu vehicle - Obert 24 h

AGRÍCOLA I SECCIÓ DE CRÈDIT VILAPLANA, S.C.C.L.

Els moixons del terme

Pardal

Pardal comú (*Passer domesticus*)

Foto: Josep M. Tuset

Amb el suport de la
Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència

Amb la col·laboració de la
Diputació Tarragona

**AJUNTAMENT
DE VILAPLANA**